

รายงานผลการติดตามผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม (ด้านการเกษตร)
โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำคำ
อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายงานผลการติดตามผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม
(ด้านการเกษตร)

โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำคำ
อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

โดย

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ดำเนินการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม (ด้านการเกษตร) ภายใต้โครงการ “รักษ้ำน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” กลุ่มน้ำคำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลได้จากการดำเนินงานของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมในการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ และติดตามผลกระทบระยะสั้นที่เกิดขึ้น รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมของโครงการในระยะต่อไป โดยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจากโครงการทุกหลักสูตรจำนวน ๗๕ ราย และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ปัจจัยนำเข้า ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ หน่วยงานด้านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีการใช้งบประมาณในด้านการส่งเสริมและฝึกอบรม (ด้านการเกษตร) ๒,๐๖๓,๓๒๐ บาท สามารถดำเนินการได้เสร็จทั้งหมดตามแผน โดยมีคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ ๓ ระดับ ได้แก่ คณะกรรมการอำนวยการโครงการ “รักษ้ำน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” คณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ “รักษ้ำน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” และคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ “รักษ้ำน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระดับจังหวัดเชียงราย และมีองค์ความรู้ / หลักสูตรฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการฝึกอบรม ๑๐ หลักสูตรโดยดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนทั้งหมด **กระบวนการ** มีการประชุมคณะกรรมการ / คณะทำงานเพื่อดำเนินงาน ระดับพื้นที่โครงการรักษ้ำน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน พื้นที่กลุ่มน้ำคำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย จำนวน ๑ ครั้ง หน่วยงานใช้ช่องทางการประชาสัมพันธ์โครงการผ่านเจ้าหน้าที่เกษตร / เจ้าหน้าที่โครงการฯ ผู้นำชุมชน และผู้นำเกษตรกร และมีการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมร้อยละ ๒๐.๖๙ **ผลได้ของโครงการ** ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเคยใช้บริการจากโครงการร้อยละ ๒๔.๐๐ เช่น การศึกษาดูงานแปลงเกษตร การขอรับคำแนะนำในการปลูกพืช มีผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตลอดหลักสูตรทั้ง ๑๐ หลักสูตร รวม ๒๔๑ ราย ครบตามเป้าหมาย ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่เกิดจากการฝึกอบรมร้อยละ ๙๗.๓๓ โดยเห็นว่าได้รับปัจจัยการผลิต / ผลผลิตที่เกิดจากการอบรมเพียงพอร้อยละ ๗๐.๖๗ และมีคุณภาพดีคิดเป็นร้อยละ ๙๕.๘๙ **ผลลัพธ์** ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติร้อยละ ๘๘.๐๐ โดยมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมากคิดเป็นร้อยละ ๔๒.๖๗ ระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๙.๓๓ ระดับปานกลางร้อยละ ๒๖.๖๗ และระดับน้อยร้อยละ ๑.๓๓ และมีผู้ที่นำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันคิดเป็นร้อยละ ๙๘.๖๕ และมีผู้ที่นำแนวคิดที่ได้รับไปประกอบเป็นอาชีพเสริมคิดเป็นร้อยละ ๑.๓๕ โดยการปลูกพืชผสมผสาน **ด้านเศรษฐกิจ** ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและอบรมที่นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้เพิ่มขึ้นหรือรายจ่ายลดลงคิดเป็นร้อยละ ๖๕.๖๓ โดยมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙๕ และมีรายจ่ายลดลงคิดเป็นร้อยละ ๖๙.๐๕ **ด้านสังคม** มีการรวมกลุ่มภายหลังการส่งเสริมและฝึกอบรมและนำความรู้ไปใช้ภายในกลุ่มร้อยละ ๑๘.๖๗ มีแรงงานคืนถิ่นในภาคเกษตรจำนวน ๓ ราย และผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่ / โครงการร้อยละ ๓๒.๐๐ **ด้านสิ่งแวดล้อม** ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและการฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๕๕.๐๐ และมีการใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดินร้อยละ ๓๘.๗๑ **ด้านความยั่งยืน** ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่จะนำความรู้ไปปฏิบัติต่อเนื่องในอนาคตร้อยละ ๗๔.๖๗ เนื่องจากสามารถลดรายจ่ายค่าสินค้าอุปโภคบริโภคและเพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้ และมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๒๙.๓๓ **ด้านความพึงพอใจ** ในภาพรวมผู้ผ่านการอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๒

(ค)

ข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง การปลูก การดูแลและขยายพันธุ์กาแฟ ชา โอวคาโต อย่างต่อเนื่อง ควรมีการวางแผนการอบรมแบบครบวงจร เพื่อให้เกิดผลลัพธ์แก่เกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม และควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง โดยเน้นเกษตรกรที่มีความพร้อมและมีศักยภาพในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเป็นลำดับแรก ควรส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มเกษตรกรโดยสร้างความร่วมมือด้านการผลิต วางแผนการผลิตและจัดการตลาด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เพื่อให้ทราบถึงผลของการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ตลอดจนแก้ไขปัญหาอุปสรรค และเสนอแนะแนวทางแก่เกษตรกร

คำนำ

การติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมภายใต้โครงการ “รักษ้ำน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำคำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ในฐานะหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระดับพื้นที่ ได้ดำเนินการติดตามผลโครงการดังกล่าว ซึ่งในครั้งนี้เป็นการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม (ด้านการเกษตร) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อติดตามผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ รวมทั้งผลกระทบในระยะสั้นด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และความยั่งยืน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการฝึกอบรมที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประสานงานและข้อมูลโครงการ รวมทั้งผู้ผ่านการอบรมที่ให้ความร่วมมือในการตอบข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำรายงาน คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานเล่มนี้จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของท่านตามสมควร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑

กันยายน ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	(ก)
คำนำ	(ง)
สารบัญ	(จ)
สารบัญตาราง	(ช)
สารบัญภาพ	(ฉ)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน	๑
๑.๒ โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน กลุ่มน้ำคำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย	๓
บทที่ ๒ ระเบียบวิธีการติดตาม	๔
๒.๑ ความสำคัญของการติดตาม	๔
๒.๒ วัตถุประสงค์ของการติดตาม	๔
๒.๓ ขอบเขตของการติดตาม	๔
๒.๔ วิธีการติดตาม	๕
๒.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการติดตาม	๙
บทที่ ๓ ข้อมูลทั่วไป	๑๐
๓.๑ ลักษณะทั่วไปของพื้นที่โครงการ	๑๐
๓.๒ ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมของโครงการ	๑๒
๓.๓ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม	๑๔
๓.๔ การตัดสินใจเข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรม	๑๕
บทที่ ๔ ผลการติดตาม	๑๗
๔.๑ ปัจจัยนำเข้า	๑๗
๔.๒ กระบวนการ	๒๐
๔.๓ ผลได้ของโครงการ	๒๑
๔.๔ ผลลัพธ์	๒๔
๔.๕ ความพึงพอใจ	๓๖
บทที่ ๕ สรุป ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ	๕๕
๕.๑ สรุป	๕๕
๕.๒ ข้อค้นพบจากการติดตามโครงการ	๕๙
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๕๙
บรรณานุกรม	๖๐

(ฉ)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	๖๑
ภาคผนวกที่ ๑ คณะกรรมการดำเนินงานโครงการ	๖๒
ภาคผนวกที่ ๒ ประมวลภาพ	๗๕
คณะผู้จัดทำ	๗๗

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๒.๑	ประเด็นการติดตามและตัวชี้วัด	๖
ตารางที่ ๓.๑	ประชากรในพื้นที่โครงการ	๑๑
ตารางที่ ๓.๒	ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม	๑๓
ตารางที่ ๓.๓	ลักษณะสมาชิกในครัวเรือนของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม	๑๔
ตารางที่ ๓.๔	การทราบข่าวการฝึกอบรม	๑๕
ตารางที่ ๓.๕	การตัดสินใจเข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรม	๑๖
ตารางที่ ๔.๑	แผนและผลการใช้จ่ายงบประมาณการส่งเสริมและฝึกอบรม	๑๗
ตารางที่ ๔.๒	การติดตามของเจ้าหน้าที่ภายหลังจากการส่งเสริมและฝึกอบรม	๒๑
ตารางที่ ๔.๓	จำนวนผู้เข้าอบรมที่ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตร	๒๒
ตารางที่ ๔.๔	การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ	๒๓
ตารางที่ ๔.๕	ความเพียงพอและคุณภาพของปัจจัยการผลิต / ผลผลิตที่เกิดจากการอบรม	๒๓
ตารางที่ ๔.๖	การนำความรู้ไปปฏิบัติ	๒๕
ตารางที่ ๔.๗	ระดับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับ	๒๗
ตารางที่ ๔.๘	การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้	๒๘
ตารางที่ ๔.๙	ผลของการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลง / รายได้เพิ่มขึ้น	๒๙
ตารางที่ ๔.๑๐	หลักสูตรที่มีการรวมกลุ่มภายหลังจากการฝึกอบรม	๓๐
ตารางที่ ๔.๑๑	การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่ / โครงการ	๓๐
ตารางที่ ๔.๑๒	การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร	๓๑
ตารางที่ ๔.๑๓	การใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดิน	๓๑
ตารางที่ ๔.๑๔	การนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติต่อเนื่อง	๓๓
ตารางที่ ๔.๑๕	การดำเนินการต่อเนื่องในอนาคต	๓๔
ตารางที่ ๔.๑๖	การถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้แก่บุคคลอื่น	๓๖
ตารางที่ ๔.๑๗	ระดับความพึงพอใจในภาพรวมของการส่งเสริมและฝึกอบรม	๓๘
ตารางที่ ๔.๑๘	ระดับความพึงพอใจด้านเนื้อหาที่จัดอบรม	๔๐
ตารางที่ ๔.๑๙	ระดับความพึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรม	๔๒
ตารางที่ ๔.๒๐	ระดับความพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	๔๓
ตารางที่ ๔.๒๑	ระดับความพึงพอใจด้านวิทยากร	๔๕
ตารางที่ ๔.๒๒	ระดับความพึงพอใจด้านเอกสาร / ปัจจัยที่สนับสนุน	๔๖
ตารางที่ ๔.๒๓	ระดับความพึงพอใจด้านการลงทะเบียน	๔๘

(จ)

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ ๔.๒๔	ระดับความพึงพอใจด้านสถานที่ในการอบรม	๔๙
ตารางที่ ๔.๒๕	ระดับความพึงพอใจด้านแปลงสาธิต / สถานที่ดูงาน	๕๑
ตารางที่ ๔.๒๖	ระดับความพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสในการผลิต	๕๒
ตารางที่ ๔.๒๗	ระดับความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่โครงการ	๕๔

สารบัญภาพ

ภาพที่ ๒.๑   กรอบแนวคิดการติดตามโครงการ

หน้า

๔

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน

๑.๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ

โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๑ – ๒๕๕๔) เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ เป็นต้นมา ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ ครอบคลุมพื้นที่ ๑.๖๗๒ ล้านไร่ ใน ๖ จังหวัด ๑๐ กลุ่มน้ำ ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๔ กลุ่มน้ำ จังหวัดเชียงใหม่ ๒ กลุ่มน้ำ จังหวัดเชียงราย น่าน พิชณุโลก และอุตรดิตถ์ จังหวัดละ ๑ กลุ่มน้ำ และได้ดำเนินงานต่อเนื่องในระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ ในช่วงกลางแผนแม่บทระยะที่ ๒ ได้เพิ่มพื้นที่ดำเนินการอีก ๑ กลุ่มน้ำ คือ กลุ่มน้ำหมัน จังหวัดเลย ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยมีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินงาน ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินงานพัฒนาต่อเนื่องต่อไป เพื่อให้การสนองพระราชดำริมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถขยายผลสู่ประชาชนได้กว้างขวางมากขึ้น ตลอดจนสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะสภาพอากาศที่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปโดยมีเหตุผลความจำเป็นสำคัญ ๆ ดังนี้

๑) การดำเนินงานในระยะที่ผ่านมายังไม่แล้วเสร็จ โดยเฉพาะการกำหนดขอบเขต และวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่อาศัยทำกินยังไม่แล้วเสร็จ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อนุรักษ์ มีกฎระเบียบต่าง ๆ ส่งผลให้การจัดตั้งถิ่นฐานถาวร และการจัดระเบียบชุมชนบนพื้นที่สูงมีข้อจำกัด พื้นที่ป่าต้นน้ำต้องอนุรักษ์ฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง ประชาชนขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการพื้นฐาน เนื่องจากชุมชนตั้งอยู่กระจัดกระจายห่างไกล การคมนาคม พื้นที่การเกษตรน้อย ขาดบริการพื้นฐานด้านการศึกษา และสาธารณสุขประชาชนส่วนใหญ่มีสภาพยากจนยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้

๒) การดำเนินงานสนองพระราชดำริอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (พระอิสริยยศในขณะนั้น) ทรงห่วงใยสภาพป่าต้นน้ำลำธารและประชาชนที่อาศัยทำกินในพื้นที่สูงตามจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือ พระองค์ได้พระราชทานแนวพระราชดำริเป็นแนวทางดำเนินงานอีกหลายครั้ง ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ป่า น้ำ และดิน และการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง ตามแนวทางการอยู่ร่วมกันและพึ่งพิงกันของคนและป่า โดยใช้เทคนิควิชาการและกระบวนการพัฒนาการเกษตรกรรม อย่างเป็นระบบเพื่อการดำรงอยู่ของประชาชน ซึ่งจะต้องดำเนินงานสนองพระราชดำริอย่างต่อเนื่องและครบถ้วนสมบูรณ์เพื่อการพึ่งตนเองของประชาชน

๓) สถานการณ์ต่าง ๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และมีแนวโน้มการเกิดบ่อยขึ้นและรุนแรงขึ้นทั้งอุทกภัย ดินถล่มและภัยแล้ง ซึ่งสาเหตุสำคัญเกิดจากพื้นที่ป่าต้นน้ำถูกบุกรุกทำลาย นอกจากนี้สภาพสังคมชนบทได้เริ่มเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองมากขึ้นจากการพัฒนาต่าง ๆ แต่การพัฒนายังมีลักษณะเป็นกระจุก ราษฎรส่วนหนึ่งโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาส ยังไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อเตรียมรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ต้นน้ำ โดยกำหนดให้มีการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริในการดูแลป่าต้นน้ำ การปลูกป่า การสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น และการรักษาระบบนิเวศ

และเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (พระอิสริยยศในขณะนั้น) ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการปลูกป่าป้องกันน้ำท่วม สรุปความตอนหนึ่งว่า “...ป่าไม้มีหลายชนิด โดยเฉพาะ ป่าไม้ที่ขึ้นเร็ว โตเร็ว และต้นไม้ที่ขึ้นช้าและถูกทำลายไม่สามารถที่จะแก้ไข ต้นไม้ที่โตเร็วก็ทำให้ดินถล่มทุกแห่ง ถ้าต้นไม้ที่โตเร็วก็ทำลายเร็ว พังเร็ว และก็มีอันตรายมาก รวมไปถึงภาคเหนือเกือบทุกแห่ง มีการพังทลายของดินของภูเขา อันนี้ก็อันตรายมาก แก้ไขยาก ก็ต้องหาวิธีแก้ไขเรื่องป่าไม้เป็นสำคัญ... หลักการที่จะต้องทำคือ ควรที่จะปลูกต้นไม้ที่ขึ้นช้าที่เป็นไม้แข็ง ไม้รากลึกทำให้ป้องกันดินถล่ม ซึ่งเป็นปัญหาที่ยากมาก วิธีทำก็ปลูกผสมกับไม้อ่อนที่ขึ้นเร็ว กับไม้แข็งที่ขึ้นช้า แล้วหาวิธีที่จะป้องกันการทำลาย เพราะว่าต้นไม้แข็งเมื่อถูกทำลายแล้วมันจะต้องใช้เวลานาน อย่างที่กรุงเทพฯ ได้ปลูกต้นไม้แข็ง เช่น ไม้สัก และไม้ยาง ไม้สักกินเวลาหลายสิบปีกว่าจะโตและแกร่ง ไม้ยางขึ้นได้เร็วกว่า แต่ก็กินเวลานาน ๖๐ ปี กว่าจะใช้ได้...” ดังนั้น พื้นที่ลุ่มน้ำในโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินเป็นพื้นที่ต้นน้ำของกลุ่มน้ำหลักต่าง ๆ ที่ควรดำเนินการปลูกป่า และดูแลรักษาตามแนวยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้

๕) การเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการบริหารจัดการ ให้สามารถดำเนินงานสนองพระราชดำริได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งบูรณาการดำเนินงานโดยมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๖) มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๘ ให้เพิ่มพื้นที่ปฏิบัติการของโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ให้ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำห่มัน จังหวัดเลย เพื่อพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว ตามปรัชญาและหลักการของโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ด้วยเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดทำแผนแม่บทโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อดำเนินงานสนองพระราชดำริตามโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดินให้มีความต่อเนื่อง การพัฒนาถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์และมีความมั่นคงยั่งยืน และขยายผลการดำเนินงานให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ ๘๔ พรรษา ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (พระอิสริยยศในขณะนั้น) ในปี ๒๕๕๙ รวมทั้งเป็นภูมิคุ้มกันรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

๑.๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ

โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงห่วงใยทรัพยากรธรรมชาติและสภาพป่า ต้นน้ำลำธาร และขยายผลแนวพระราชดำริในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต้นน้ำของกลุ่มน้ำต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

๑) เพื่อจัดตั้งถิ่นฐานและพัฒนาชุมชนอย่างเหมาะสมตามแนวพระราชดำริการอยู่ร่วมกัน ของคนและป่าอย่างสมดุลยั่งยืน

๒) เพื่ออนุรักษ์ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

๓) เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ และการมีงานทำให้กับประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำให้พออยู่พอกิน และพึ่งตนเองได้ มีความมั่นคงด้านอาหารเพื่อก้าวไปสู่การเหลือกินเหลือใช้

๔) เพื่อพัฒนาคุณภาพคนในชุมชนพื้นที่ลุ่มน้ำให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีโอกาสเข้าถึงบริการพื้นฐาน ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงปลอดภัยและคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๕) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำ มุ่งบูรณาการดำเนินงานอย่างเป็นองค์รวม เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

๑.๑.๓ เป้าหมายการดำเนินงาน

- ๑) มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์
- ๒) มีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพและส่งเสริมการตลาดอย่างเป็นระบบ
- ๓) ประชากรในพื้นที่เป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามความเหมาะสมของสภาวะแวดล้อมชุมชน
- ๔) หน่วยงานภาครัฐสามารถบริหารจัดการโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำคำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ความเป็นมาของโครงการ ฯ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชเสาวนีย์ให้จัดตั้งสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงของพระองค์ท่านขึ้น ๑ - ๒ แห่ง เพื่อประสงค์ให้พสกนิกรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สูงได้รับการพัฒนาอาชีพ โดยตระหนักถึงความสำคัญของต้นไม้ น้ำ และดิน เป็นผู้สืบทอดเจตนารมณ์ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร สามารถดำรงชีพอยู่กับป่าไม้ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน เพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จึงได้จัดทำโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ณ บ้านห้วยห้วยกป่าโซขึ้น โดยนำภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการในสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงของพระองค์ที่มีอยู่เดิมขยายผลไปสู่หมู่บ้านบริเวณ ๑๑ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านห้วยห้วยกป่าโซ บ้านห้วยหมาก บ้านเล่าลิว บ้านนาไต่ บ้านโป่งไฮ บ้านปางมะหัน บ้านสันมะเค็ด บ้านหัวแม่คำ บ้านพะน้อย บ้านม้งแปดหลัง และบ้านม้งเก้าหลัง

บทที่ ๒ ระเบียบวิธีการติดตาม

๒.๑ ความสำคัญของการติดตาม

โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๑ – ๒๕๕๔) เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ เป็นต้นมา ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ ครอบคลุมพื้นที่ ๑.๖๗๒ ล้านไร่ ใน ๖ จังหวัด ๑๐ กลุ่มน้ำ ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๔ กลุ่มน้ำ จังหวัดเชียงใหม่ ๒ กลุ่มน้ำ จังหวัดเชียงราย น่าน พิชณุโลก และอุตรดิตถ์ จังหวัดละ ๑ กลุ่มน้ำ และได้ดำเนินงานต่อเนื่องในระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ และในช่วงกลางแผนแม่บทระยะที่ ๒ ได้เพิ่มพื้นที่ดำเนินการอีก ๑ กลุ่มน้ำ คือ กลุ่มน้ำหมัน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยมีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินงาน ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินงานพัฒนาต่อเนื่องต่อไป เพื่อให้การสนองพระราชดำริมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถขยายผลสู่ประชาชนได้กว้างขวางมากขึ้น ตลอดจนสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะสภาพอากาศที่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปโดยมีเหตุผลความจำเป็นสำคัญ

โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงห่วงใยทรัพยากรธรรมชาติและสภาพป่า ต้นน้ำลำธาร และขยายผลแนวพระราชดำริในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต้นน้ำของกลุ่มน้ำต่าง ๆ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้รับมอบหมายภารกิจให้ทำหน้าที่ในการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนแม่บท เพื่อจะได้ทราบถึงผลการดำเนินงานว่า ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมจากโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” มีการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ เกิดผลได้และผลกระทบอย่างไร ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมการฝึกอบรมในระยะต่อไป

๒.๒ วัตถุประสงค์ของการติดตาม

๒.๒.๑. เพื่อติดตามผลได้จากการดำเนินงานด้านการฝึกอบรมว่ามีการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ และติดตามผลกระทบระยะสั้นที่เกิดจากการเข้าอบรม

๒.๒.๒. เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และเสนอข้อคิดเห็นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานกิจกรรมการฝึกอบรม

๒.๓ ขอบเขตของการติดตาม

ติดตามผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการฝึกอบรมของโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” กลุ่มน้ำคำอำเภอมะป้าหลวง จังหวัดเชียงราย ปี ๒๕๖๔ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการฝึกอบรม และเกษตรกรผู้ผ่านการอบรม

๒.๔ วิธีการติดตาม

๒.๔.๑ ประเภทการติดตาม

การติดตามครั้งนี้ เป็นการติดตามผลในระหว่างการทำงานตามโครงการ (On-going Evaluation) จึงมีขอบเขตเฉพาะผลได้เบื้องต้นกับผลกระทบระยะสั้นหลังจากการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ ผลการประเมินผลอาจนำไปสู่การปรับเปลี่ยนแผนของโครงการ เช่น เพิ่มหรือลดกิจกรรม ปรับวัตถุประสงค์ เพิ่มหรือลดขนาดของเป้าหมาย เป็นต้น

๒.๔.๒ แนวคิดการประเมินผลเชิงตรรกะ

รูปแบบการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model) เป็นวิธีการสื่อสารที่เป็นระบบและเห็นภาพชัดเจน ที่สามารถนำเสนอความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของแผนงานหรือโครงการ การจัดกิจกรรมต่างๆ และผลงานที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ (W.K. Kellogg Foundation, ๒๐๐๔ อ้างอิงใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ๒๕๖๒)

รูปแบบเชิงตรรกะ (Logic Model) มี ๕ องค์ประกอบ คือ

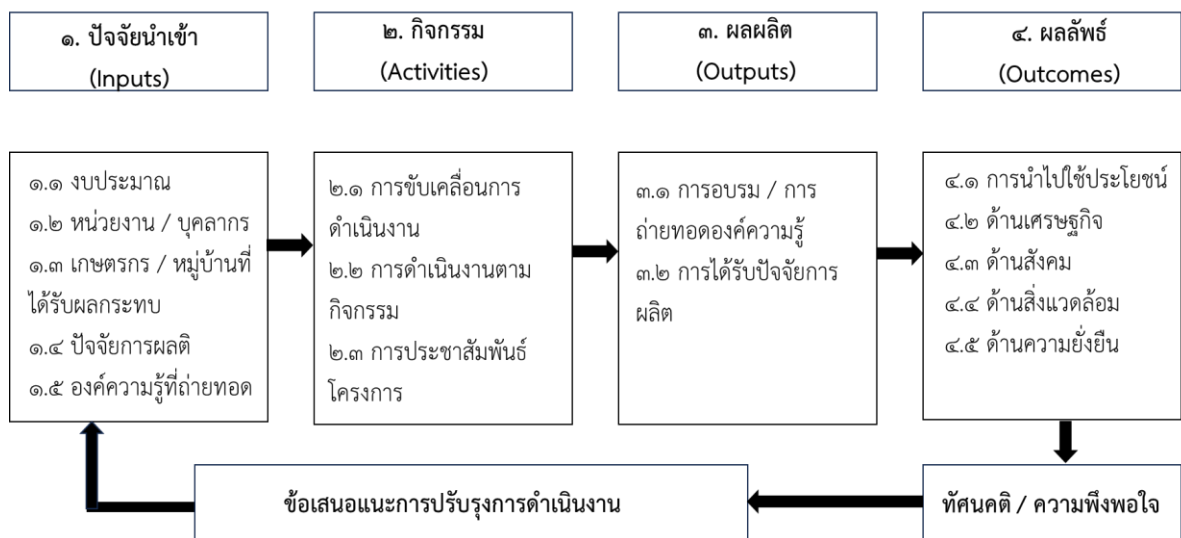
๑) ทรัพยากรต่างๆ หรือที่เรียกว่า ปัจจัยนำเข้า (Resource/Inputs) เช่น คน งบประมาณ การจัดองค์กรและชุมชน ที่แผนงานสามารถจัดหาได้เพื่อดำเนินงาน

๒) กิจกรรมของแผนงาน (Activities) เป็นสิ่งที่แผนงานจัดทำโดยใช้ทรัพยากร กิจกรรมทั้งกระบวนการ เครื่องมือ เหตุการณ์ เทคโนโลยี และการกระทำที่เป็นส่วนที่แผนงานตั้งใจจะทำ กิจกรรมการพัฒนานี้ จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือแผนงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งได้แก่ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ

๓) ผลผลิต (Outputs) เป็นผลที่เกิดขึ้นโดยตรง จากการจัดกิจกรรมของแผนงาน และอาจครอบคลุมถึงงบประมาณ ระดับ และเป้าหมายของการให้บริการที่ส่งมอบของแผนงาน

๔) ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ สถานภาพ ชุมชน หรือระบบ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการจัดกิจกรรมของแผนงานของส่วนร่วมในแผนงาน

๕) ผลกระทบ (Impact) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจที่เกิดขึ้นในองค์กร ชุมชน หรือระบบ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการจัดกิจกรรมของแผนงาน ซึ่งโดยปกติจะทำการประเมินผลกระทบเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนงาน รายละเอียดดังภาพที่ ๒.๑

ภาพที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดการติดตามโครงการ

๒.๔.๓ ประเด็นการติดตามและตัวชี้วัด

กำหนดประเด็นที่ต้องการติดตามและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำคำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (ตารางที่ ๒.๑)

ตารางที่ ๒.๑ ประเด็นการติดตามและตัวชี้วัด

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	ผู้ให้ข้อมูล
๑. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)		
๑.๑ งบประมาณ	- ร้อยละงบประมาณที่ใช้จ่ายจริงเปรียบเทียบกับงบประมาณที่จัดสรร	เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม
๑.๒ หน่วยงาน / บุคลากร	- จำนวนคณะกรรมการ/คณะทำงานโครงการ	
๑.๓ องค์ความรู้ / หลักสูตรฝึกอบรม	- จำนวนหลักสูตร/องค์ความรู้ที่ถ่ายทอด	
๒. กระบวนการ (Process)		
๒.๑ การขับเคลื่อนการดำเนินงาน	- จำนวนครั้งในการจัดประชุม/อบรม/สัมมนาติดตามผลการดำเนินงานโครงการ ฯ	เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม
๒.๒ การดำเนินงานตามกิจกรรม	- ร้อยละของกิจกรรมที่เสร็จตามแผนที่กำหนด	
๒.๓ การประชาสัมพันธ์โครงการ	- จำนวนครั้งในการประชาสัมพันธ์โครงการ - ประเภทสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์โครงการ	
๒.๔ การติดตามงานตามกิจกรรม	- จำนวนครั้งของการประชาสัมพันธ์โครงการ	ผู้ผ่านการอบรม
๓. ผลได้ (Output)		
๓.๑ การใช้บริการจากโครงการ	- ร้อยละของเกษตรกรที่เข้ามาใช้บริการจากโครงการ ฯ	เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดอบรม,ผู้ผ่านการอบรม
๓.๒ การอบรม	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการอบรมในด้านต่าง ๆ	การอบรม
๓.๓ การได้รับปัจจัยการผลิต	- ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต - ความเพียงพอของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ - คุณภาพของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ	
๔. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
๔.๑ การนำไปใช้ประโยชน์	- ร้อยละของเกษตรกรที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ - ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรต่อความรู้ที่ได้รับ - ร้อยละของเกษตรกรที่นำปัจจัยการผลิตไปใช้ประโยชน์	ผู้ผ่านการอบรม

ตารางที่ ๒.๑ (ต่อ)

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	ผู้ให้ข้อมูล
๔. ผลลัพธ์ (Outcomes)		
๔.๒ ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของเกษตรกรที่ลดรายจ่ายในครัวเรือน - ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่ม	
๔.๓ ด้านสังคม	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเกษตร - ร้อยละครัวเรือนเกษตรกรที่มีแรงงานคืนถิ่น - จำนวนแรงงานคืนถิ่นที่เข้าสู่ภาคเกษตรกรรม - ร้อยละของเกษตรกรที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่/โครงการ	
๔.๔ ด้านสิ่งแวดล้อม	- การเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศภายในแปลงเกษตร - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดิน	
๔.๕ ด้านความยั่งยืน	- ร้อยละของเกษตรกรที่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง - ร้อยละของเกษตรกรที่มีการเผยแพร่ขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น ๆ	
๕. ความพึงพอใจ		
- ความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่ต่อการดำเนินโครงการ	ผู้ที่ผ่านการอบรม

๒.๔.๔ การรวบรวมข้อมูล

๑) วิธีการรวบรวมข้อมูล ใช้แบบแผนการประเมินแบบเก็บข้อมูลหลังการเข้าอบรม (สำรวจเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) โดยเว้นระยะให้เกิดผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ ในการศึกษาครั้งนี้ได้จัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่จะดำเนินการติดตามผล ลักษณะของแบบสอบถามมีทั้งข้อคำถามแบบเติมคำ เลือกตอบ และการสอบถามความคิดเห็นซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบคำถามอย่างอิสระ

๒) แหล่งข้อมูล

(๑) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Date) เป็นข้อมูลที่ได้จากการติดตามในพื้นที่โดยวิธีการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

ฉบับที่ ๑ สำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดอบรม เป็นแบบสอบถามข้อมูลผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานปี ๒๕๖๕

ฉบับที่ ๒ สำหรับผู้ที่ผ่านการอบรมปี ๒๕๖๕ เป็นแบบสอบถามข้อมูลความพึงพอใจของผู้ผ่านการอบรมและผลการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ รวมทั้งหมด ๑๐ หลักสูตร

(๒) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการทบทวนรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ เอกสารประกอบการประชุม สรุปผลการประชุมคณะทำงาน และรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เขต ๒ (เชียงใหม่) สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเชียงใหม่ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ (เกษตรที่สูง) ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนเชียงใหม่ และศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงใหม่

(๓) การกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยวิธีเทียบอัตราส่วนขนาดประชากร (Neuman, ๑๙๙๑) ดังนี้

- ประชากรน้อยกว่า ๑,๐๐๐ คน ใช้อัตราส่วนการสุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๓๐
- ประชากรอยู่ระหว่าง ๑,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ คน ใช้อัตราส่วนการสุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๑๐
- ประชากรอยู่ระหว่าง ๑๐,๐๐๑ - ๑๕๐,๐๐๐ คน ใช้อัตราส่วนการสุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๑
- ประชากรมากกว่า ๑๕๐,๐๐๐ คน ใช้อัตราส่วนการสุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๐.๐๒๕ จากนั้น

เลือกตัวอย่างโดยวิธีใช้ตารางเลขสุ่ม (Table of Random Numbers)

จากข้อมูลหน่วยงานฝึกอบรมพบว่า ผู้ผ่านการอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวนทั้งหมด ๒๔๑ ราย ในครั้งนี้จึงกำหนดขนาดตัวอย่าง ๗๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๒ ของจำนวนผู้ผ่านการอบรมทั้งหมด

๒.๔.๕ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๓ ส่วน คือ

๑) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ การพิจารณาเอกสารรายงาน การอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของโครงการ การทำกิจกรรมหลังจากที่ได้รับการอบรม การนำความรู้ไปปฏิบัติ การเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการผลิต การทำให้รายจ่ายลดลง หรือมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการรวมกลุ่มในชุมชน การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมการนำไปใช้ต่อเนื่อง รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

๒) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลขและนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางค่าทางสถิติโดยใช้สถิติพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

๓) การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ ได้ใช้มาตรวัดแบบ ลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบลิเคิร์ตสเกล เป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น ๕ ระดับ โดยกำหนดให้พึงพอใจมากที่สุดเท่ากับ ๕ พึงพอใจมากที่สุดเท่ากับ ๔ พึงพอใจปานกลางเท่ากับ ๓ พึงพอใจน้อยเท่ากับ ๒ และพึงพอใจน้อยที่สุดเท่ากับ ๑

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมาก} - \text{คะแนนน้อย}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = ๐.๘๐$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด (๕ คะแนน)

คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด (๑ คะแนน)

จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนด (๕ ระดับ)

หลังจากการคำนวณช่วงระดับคะแนนดังกล่าวแล้วนำค่าที่ได้จากการคำนวณมาแบ่งเป็นระดับความพึงพอใจ ๕ ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ๔.๒๑ - ๕.๐๐ หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย ๓.๔๑ - ๔.๒๐ หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย ๒.๖๑ - ๓.๔๐ หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย ๑.๘๑ - ๒.๖๐ หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๘๐ หมายถึง น้อยที่สุด

๒.๔.๖ คำนิยาม

การนำความรู้ไปปฏิบัติ หมายถึง การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติทั้งที่นำไปปฏิบัติเอง และรวมกลุ่มปฏิบัติ

๒.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการติดตาม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการติดตามไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและฝึกอบรมของโครงการระยะต่อไป

บทที่ ๓

ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ดำเนินการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามแผนปฏิบัติงานโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” กลุ่มน้ำคำอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ทำให้ทราบถึงลักษณะทั่วไปของโครงการ ฯ ข้อมูลทั่วไปและการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมของโครงการ ฯ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ ลักษณะทั่วไปของพื้นที่โครงการ ฯ

๓.๑.๑ ที่ตั้ง

พื้นที่เป้าหมาย ๑๑ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านห้วยห้วยกว๋อป่าโซ บ้านห้วยหมาก บ้านเล่าลิ้ว บ้านนาโต บ้านโป่งไฮ บ้านปางมะหัน บ้านสันมะเค็ด บ้านหัวแม่คำ บ้านพะน้อย บ้านม้งแปดหลัง และบ้านม้งเก้าหลัง

๓.๑.๒ ภูมิประเทศ

พื้นที่โครงการประมาณ ๑๙,๙๕๙.๒ ไร่ หรือ ๓๑.๙๒ ตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ชั้นคุณภาพกลุ่มน้ำ ๑A ร้อยละ ๔๔.๑๙ รองลงมา คือ กลุ่มน้ำชั้น ๑B ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงลาดเอียงทิศใต้ไปสูทิศเหนือ มียอดดอยห้วยห้วยกว๋อสูงสุดประมาณ ๑,๔๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

๓.๑.๓ ภูมิอากาศ

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของพื้นที่อยู่ในเขตร้อนชื้น ฤดูร้อนเริ่มจากกลางเดือนกุมภาพันธ์ – กลางเดือนพฤษภาคม มีอุณหภูมิเฉลี่ย ๓๐.๖ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด ๓๕.๔ องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มจากกลางเดือนพฤษภาคม – กลางเดือนตุลาคม ปริมาณน้ำฝนรวมตลอดทั้งปี ๒,๐๔๒.๖ มิลลิเมตร จำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ย ๑๔๕ วันต่อปี ฤดูหนาวอยู่ในช่วงกลางเดือนตุลาคม – กลางเดือนกุมภาพันธ์ มีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๑๕.๑ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด ๑๐.๒ องศาเซลเซียส

๓.๑.๔ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

พื้นที่โครงการประมาณ ๑๙,๙๕๙.๒ ไร่ หรือ ๓๑.๙๒ ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทั้งหมด

๓.๑.๕ ประชากร

ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าอาข่า มูเซอ จีน ไทยใหญ่ ม้ง และลีซอ มีประชากรรวม ๑๐,๐๕๘ คน ๒,๖๒๖ ครัวเรือน (ตารางที่ ๓.๑)

ตารางที่ ๓.๑ ประชากรในพื้นที่โครงการ ฯ

ลำดับที่	หมู่บ้านเป้าหมาย	หมู่ที่	ตำบล	จำนวน	
				ครัวเรือน	ประชากร (คน)
๑	ห้วยห้วยกป่าโซ	๙	แม่สลองใน	๒๘๖	๑,๐๙๘
๒	เล่าลิ้ว	๑๔	แม่สลองใน	๒๐๗	๙๘๓
๓	ห้วยหมาก	๑๘	แม่สลองใน	๖๖	๑๖๖
๔	โป่งไฮ	๒๑	แม่สลองใน	๒๕๑	๑,๒๐๔
๕	หัวแม่คำ	๔	แม่สลองใน	๗๗๔	๑,๖๔๖
๖	พะน้อย	๑๒	แม่สลองใน	๑๘๒	๖๔๖
๗	นาไต่	๒๐	แม่สลองใน	๑๗๔	๗๔๒
๘	สันมะเค็ด	๒๓	แม่สลองใน	๑๗๐	๑,๓๑๘
๙	ปางมะหัน	๘	เทอดไทย	๒๓๖	๗๒๗
๑๐	ม้งแปดหลัง	๑๒	เทอดไทย	๙๐	๔๕๗
๑๑	ม้งเก้าหลัง	๙	เทอดไทย	๑๙๐	๑,๐๗๑
รวม	๑๑ หมู่บ้าน			๒,๖๒๖	๑๐,๐๕๘

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน และองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย (๒๕๖๐)

๓.๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรปลูกพืช ได้แก่ ข้าวไร่ ข้าวนา ชา กาแฟ เป็นพืชหลัก ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นพืชรอง โดยพืชที่โดดเด่นในพื้นที่ ได้แก่ กาแฟ ชา

๓.๑.๗ ปัญหา อุปสรรค และศักยภาพของชุมชน

๑) ปัญหา

(๑) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยภูเขา ประกอบอาชีพการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ โดยขาดองค์ความรู้ทางการเกษตรที่เหมาะสม

(๒) สภาพป่าถูกบุกรุกและถูกทำลาย เนื่องจากราษฎรขาดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม

(๓) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นหมู่บ้านติดชายแดนที่มีปัญหาด้านความมั่นคง และยาเสพติด

(๔) เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีถิ่นฐานที่แน่นอน

๒) ศักยภาพ

(๑) จุดเด่นของพื้นที่

มีสถานี่พัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านห้วยห้วยกป่าโซ ดำเนินการเป็นต้นแบบซึ่งสามารถขยายผลสำเร็จไปยังพื้นที่เป้าหมายให้มีการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรอย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

(๒) ศักยภาพในการพัฒนา

พื้นที่โครงการมีสถานี่ดำเนินงานตามพระราชดำริเป็นพื้นที่แหล่งต้นน้ำธรรมชาติเป็นพื้นที่สูงและดินมีความอุดมสมบูรณ์ รวมทั้งเกษตรกรมีความพร้อมที่จะร่วมการพัฒนาและเรียนรู้ จึงเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาชุมชนให้ประกอบอาชีพการเกษตรบนพื้นที่สูงภายใต้ระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ ตามปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง และการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำลำธาร

๓) แนวทางการพัฒนา

เพื่อสอดคล้องกับสภาพปัญหาและศักยภาพในการพัฒนาข้างต้น จึงกำหนดแนวทางการพัฒนา ดังนี้

(๑) ด้านการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรดิน น้ำและป่าไม้ เน้นการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยการทำบันไดดิน คุรับน้ำขอบเขาและหญ้าแฝก การปรับปรุงระบบนิเวศต้นน้ำลำธาร และสร้างฝายต้นน้ำลำธาร (check dam) การสาธิตและส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับปรุงบำรุงดินรวมทั้งการกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

(๒) ด้านการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาอาชีพ เน้นการพัฒนาศักยภาพระบบการปลูกพืช โดยฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี การใช้แปลงต้นแบบ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสม ที่ปลอดภัยทั้งด้านพืช และสัตว์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสร้างแหล่งอาหารโปรตีนในชุมชนโดยการสาธิตส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ และผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ เพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภคในครัวเรือน ตลอดจนการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบธนาคารอาหารชุมชน

(๓) ด้านพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต เน้นด้านส่งเสริมกิจกรรมการรวมกลุ่มแบบสหกรณ์ การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงด้านโภชนาการในชุมชน

(๔) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เน้นการพัฒนาด้านแหล่งน้ำเพื่อจัดหาน้ำ และปรับปรุงคุณภาพน้ำให้แก่ราษฎรในชุมชน เพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทั้งด้านการอุปโภค บริโภค และด้านการเกษตร

(๕) ด้านการวิจัย เน้นการต่อยอดองค์ความรู้ในท้องถิ่น และการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเพิ่มมูลค่า และแหล่งธนาคารอาหารในชุมชน

๓.๒ ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมของโครงการ ฯ

ในการติดตามผลโครงการฯ ครั้งนี้ สัมภาษณ์ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม จำนวน ๗๕ ราย สามารถอธิบายลักษณะส่วนบุคคลได้ดังนี้

๓.๒.๑ ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม

๑) เพศ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ ๖๐.๐๐ เพศหญิงร้อยละ ๔๐.๐๐

๒) อายุ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปีร้อยละ ๒๘.๕๗ รองลงมามีอายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปีร้อยละ ๒๔.๒๘ มีอายุระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปีร้อยละ ๒๑.๔๓ มีอายุระหว่าง ๕๑ - ๖๐ ปี และอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปร้อยละ ๑๒.๘๖ เท่ากัน

๓) ระดับการศึกษา ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน ร้อยละ ๕๗.๑๔ รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ ๑๗.๑๔ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ ๑๒.๘๖ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ ๑๑.๔๓ และจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.) ร้อยละ ๑.๔๓

๔) อาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักในภาคการเกษตรร้อยละ ๙๕.๗๑ และประกอบอาชีพหลักนอกภาคการเกษตรร้อยละ ๔.๒๙ (ตารางที่ ๓.๒)

ตารางที่ ๓.๒ ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม

รายการ	ร้อยละ
๑. เพศ	
ชาย	๖๐.๐๐
หญิง	๔๐.๐๐
๒. อายุ	
๒๑ - ๓๐ ปี	๒๑.๔๓
๓๑ - ๔๐ ปี	๒๘.๕๗
๔๑ - ๕๐ ปี	๒๔.๒๘
๕๑ - ๖๐ ปี	๑๒.๘๖
๖๐ ปีขึ้นไป	๑๒.๘๖
๓. ระดับการศึกษา	
ไม่ได้รับการศึกษา	๕๗.๑๔
ประถมศึกษา	๑๑.๔๓
มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๒.๘๖
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๗.๑๔
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวส.)	๑.๔๓
๔. อาชีพหลัก	
ในภาคการเกษตร	๙๕.๗๑
นอกภาคการเกษตร	๔.๒๙

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๒.๒ ลักษณะสมาชิกในครัวเรือนของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม

- ๑) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย ๖ คนต่อครัวเรือน
- ๒) จำนวนสมาชิกวัยแรงงาน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีจำนวนสมาชิกครัวเรือนที่อยู่ในวัยแรงงาน (อายุ ๑๕ - ๖๐ ปี) เฉลี่ย ๔ คนต่อครัวเรือน
- ๓) จำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีจำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย ๓ คนต่อครัวเรือน (ตารางที่ ๓.๓)

ตารางที่ ๓.๓ ลักษณะสมาชิกในครัวเรือนของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม

รายการ	จำนวน (ราย)
๑. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย	๖
๒. จำนวนสมาชิกวัยแรงงานเฉลี่ย	๔
๓. จำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย	๓

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๓ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทราบข่าวการส่งเสริมและฝึกอบรมจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๖๒.๖๗ รองลงมาทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๓๒.๐๐ ทราบข่าวจากเพื่อนบ้านร้อยละ ๕.๓๓ และทราบข่าวจากหอกระจายข่าวร้อยละ ๔.๐๐ เมื่อพิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมทุกรายทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๘๓.๓๓ และเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่และหอกระจายข่าวร้อยละ ๒๕.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและโอโวคาโต ผู้ผ่านการส่งเสริมทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๕๔.๕๕ รองลงมาทราบข่าวจากเพื่อนบ้านร้อยละ ๒๗.๒๗ และเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๑๘.๑๘

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๘๓.๓๓ ทราบจากเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๒๕.๐๐ และทราบจากหอกระจายข่าวร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๗๒.๒๒ และทราบจากเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๒๗.๗๘

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๓๓.๓๔ ทราบข่าวจากหอกระจายข่าว และเพื่อนบ้านร้อยละ ๓๓.๓๓ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายทราบข่าวจากผู้นำชุมชน

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทราบข่าวจากเจ้าหน้าที่ร้อยละ ๕๕.๕๖ และทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๔๔.๔๔ (ตารางที่ ๓.๔)

ตารางที่ ๓.๔ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ทราบข่าวจากแหล่งใด ^๑			
	ผู้นำชุมชน	หอกระจายข่าว	เจ้าหน้าที่	เพื่อนบ้าน
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	-	-	๑๐๐.๐๐	-
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	๘๓.๓๓	-	๑๖.๖๗	-
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๕๐.๐๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	-
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	-	-	๑๐๐.๐๐	-
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	๕๔.๕๕	-	๑๘.๑๘	๒๗.๒๗
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	๒๕.๐๐	-
๗. เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ	๗๒.๒๒	-	๒๗.๗๘	-
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	๓๓.๓๓	-	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	๑๐๐.๐๐	-	-	-
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	๔๔.๔๔	-	๕๕.๕๖	-
เฉลี่ย	๖๒.๖๗	๔.๐๐	๓๒.๐๐	๕.๓๓

ที่มา : จากการสำรวจ

^๑ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

๓.๔ การตัดสินใจเข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรม

การตัดสินใจเข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรม พบว่า ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตั้งใจสมัครเข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรมด้วยตนเองร้อยละ ๗๖.๐๐ รองลงมาเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๒๑.๓๓ สมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๒.๖๗ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมมีเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๖๖.๖๗ และตั้งใจสมัครด้วยตนเองร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมตั้งใจสมัครด้วยตนเองร้อยละ ๖๖.๖๗ และมีเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายตั้งใจสมัครด้วยตนเอง

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายตั้งใจสมัครด้วยตนเอง

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมตั้งใจสมัครด้วยตนเองร้อยละ ๙๐.๙๑ และสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๙.๐๙

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมตั้งใจสมัครด้วยตนเองร้อยละ ๙๑.๖๗ และมีเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๘.๓๓

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมตั้งใจสมัครด้วยตนเองร้อยละ ๖๑.๑๑ และมีเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๓๘.๘๙

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตั้งใจสมัครด้วยตนเองร้อยละ ๖๖.๖๗ และสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายตั้งใจสมัครด้วยตนเอง

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตั้งใจสมัครด้วยตนเองร้อยละ ๕๕.๕๖ และมีเจ้าหน้าที่ชักชวนร้อยละ ๔๔.๔๔ (ตารางที่ ๓.๕)

ตารางที่ ๓.๕ การตัดสินใจเข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	สาเหตุที่เข้าร่วมอบรม		
	ตั้งใจสมัครเอง	เจ้าหน้าที่ชักชวน	สมัครตามเพื่อนบ้าน
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	-
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๑๐๐.๐๐	-	-
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	๑๐๐.๐๐	-	-
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	๙๐.๙๑	-	๙.๐๙
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	๙๑.๖๗	๘.๓๓	-
๗. เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ	๖๑.๑๑	๓๘.๘๙	-
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	๖๖.๖๗	-	๓๓.๓๓
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	๑๐๐.๐๐	-	-
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	๕๕.๕๖	๔๔.๔๔	-
เฉลี่ย	๗๖.๐๐	๒๑.๓๓	๒.๖๗

ที่มา : จากการสำรวจ

บทที่ ๔

ผลการติดตาม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ดำเนินการติดตามผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจากหน่วยงานที่มีการส่งเสริมด้านการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามแผนปฏิบัติงานโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” กลุ่มน้ำคำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ในด้านการบริหารจัดการโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ด้านผลได้ ผลกระทบระยะสั้น ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมฝึกอบรม เพื่อเป็นข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณาการดำเนินกิจกรรมในระยะต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ ปัจจัยนำเข้า

๔.๑.๑ งบประมาณของหน่วยงานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” กลุ่มน้ำคำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วยงบโครงการ ๗ และงบปกติของแต่ละหน่วยงาน จำนวน ๘ หน่วยงาน โดยได้รับงบประมาณในการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตรทั้งหมดจำนวน ๒,๐๖๓,๓๒๐ บาท ผลการใช้จ่ายร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ครบตามเป้าหมาย (ตารางที่ ๔.๑)

ตารางที่ ๔.๑ แผนและผลการใช้จ่ายงบประมาณการส่งเสริมและฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

หน่วยงาน	หลักสูตร	หน่วยนับ	งบประมาณที่ได้รับ	งบประมาณที่ใช้	ร้อยละ
๑. ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำจืดเขต ๒ (เชียงราย)	การถ่ายทอดความรู้ และเทคโนโลยีด้าน การประมง	บาท	๒๔,๑๐๐	๒๔,๑๐๐	๑๐๐.๐๐
๒. สถานีพัฒนาที่ดิน เชียงราย	การจัดระบบอนุรักษ์ ดินและน้ำ	บาท	๑,๙๐๓,๔๐๐	๑,๙๐๓,๔๐๐	๑๐๐.๐๐
๓. สำนักงานตรวจ บัญชีสหกรณ์ เชียงราย	การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือน และบัญชี ต้นทุนประกอบอาชีพ	บาท	๔,๕๖๐	๔,๕๖๐	๑๐๐.๐๐
๔. สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดเชียงราย	การเพิ่มประสิทธิภาพ การเลี้ยงสัตว์ปีกของ เกษตรกร	บาท	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๕. ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเกษตร ที่สูงเชียงราย	การปลูกกาแฟร่วมกับ แมคคาเดเมียและ อโวคาโด	บาท	๘๗,๕๐๐	๘๗,๕๐๐	๑๐๐.๐๐
๖. ศูนย์ส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพการ- เกษตร จังหวัด เชียงราย (เกษตรที่สูง)	๑. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	บาท	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : เอกสารจากหน่วยงานที่จัดฝึกอบรม

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

หน่วยงาน	หลักสูตร	หน่วยนับ	งบประมาณ ที่ได้รับ	งบประมาณ ที่ใช้	ร้อยละ
๖. ศูนย์ส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพ การเกษตรจังหวัด เชียงราย (เกษตรที่สูง)	๒. เทคโนโลยีการ ผลิตชาคุณภาพ	บาท	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
	๓. การทำยาหม่อง จากขมิ้นชัน	บาท	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๗. ศูนย์ฝึกและพัฒนา อาชีพราษฎรไทย บริเวณชายแดน เชียงราย	การปลูกผักปลอด สารพิษเพื่อการ บริโภคในครัวเรือน	บาท	๗,๗๖๐	๗,๗๖๐	๑๐๐.๐๐
๘. ศูนย์การศึกษา นอกระบบและ การศึกษาตาม อัธยาศัย อำเภอ แม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย	ปุ๋ยหมักและน้ำหมัก ชีวภาพ	บาท	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
รวม		บาท	๒,๐๖๓,๓๒๐	๒,๐๖๓,๓๒๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : เอกสารจากหน่วยงานที่จัดฝึกอบรม

๔.๑.๒ คณะกรรมการ/คณะทำงานโครงการ

โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” มีการจัดตั้งคณะที่ปรึกษา คณะกรรมการ
อำนวยการและคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ ๓ ระดับ คือ

๑) คณะกรรมการอำนวยการโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” โดยมี
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ พลเอกนิพนธ์ ภารัญนิตย์ เป็นรองประธาน
กรรมการ มีปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวง
สาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประธาน
กรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) แม่ทัพภาคที่ ๒ และ ๓ ผู้อำนวยการสถาบัน
สารสนเทศทรัพยากรน้ำและเกษตร (องค์การมหาชน) ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
ราชอาณาจักรเป็นกรรมการ มีรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย และผู้อำนวยการ
สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีผู้แทนสถาบันวิจัยและพัฒนา
พื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ พิจารณากำหนดนโยบาย และแนวทางการดำเนินงาน
เพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เพื่อการ

อนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารและพัฒนาการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ รวมถึงพิจารณา กำหนดแผนงานโครงการให้สอดคล้องเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการ

๒) คณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” โดยมี ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรองปลัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ มีหน้าที่ ดังนี้ กำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องตามแนวพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาคนและชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ พัฒนาส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ เพื่อหยุดการไร่เลื่อนลอยและลดการใช้สารเคมี ตลอดจนยกระดับการดำรงชีวิตให้สามารถพึ่งตนเองได้ รมรณรงค์ให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนบนพื้นที่สูงได้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและ ตลอดจน ติดตามและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓) คณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระดับ จังหวัดเชียงราย โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ที่กำกับ ดูแลกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงรายเป็นกรรมการ และเลขานุการ มีหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน / โครงการ ให้สอดคล้องตาม พระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ตามแผนแม่บท พัฒนาและเสริมสร้างการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำอย่างต่อเนื่องตามแผนงาน และโครงการที่กำหนดไว้ รมรณรงค์ให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำได้เห็นคุณค่าของ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ต้นไม้และประโยชน์ที่ได้รับจากป่า ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรให้มีการดำเนินงานตามแผนแม่บทที่ได้กำหนดไว้ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตาม แผนแม่บท รายงานความก้าวหน้าปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะให้จังหวัดเชียงราย และกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ทราบ

๔.๑.๓ องค์ความรู้ / หลักสูตรฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

การติดตามโครงการครั้งนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ติดตามผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม การส่งเสริมและฝึกอบรม (ด้านการเกษตร) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีหลักสูตรการฝึกอบรม จำนวน ๑๐ หลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำจืดเขต ๒ (เชียงราย) ดำเนินกิจกรรมการให้คำแนะนำด้านการเลี้ยงสัตว์น้ำ ติดตามผลและให้คำแนะนำ ในการแก้ไขปัญหา และส่งเสริมการเลี้ยงปลานิลดำในบ่อดิน รวมถึงมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ พันธุ์ สัตว์น้ำ (ปลานิลดำ) และแผ่นพลาสติกปูบ่อหรือกระชังสำหรับเลี้ยงสัตว์น้ำ

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยสถานีพัฒนาที่ดินเชียงราย ลักษณะกิจกรรม ให้คำแนะนำและสนับสนุนงบประมาณในการปรับพื้นที่เกษตรกรรมที่มีความลาดชันสูง และมีการชะล้าง พังทลายหน้าดิน ในลักษณะงานขึ้นบันไดดินแบบไม่ต่อเนื่อง การปรับนาขั้นบันได และการผลิตสารเร่งพด.

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ โดยสำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงราย ดำเนินการฝึกอบรมด้านการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุน ประกอบอาชีพ โดยมีการสนับสนุนสมุดบันทึกบัญชีให้แก่ผู้เข้ารับการศึกษาส่งเสริมและฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เชียงราย ดำเนินการฝึกอบรมด้านการป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และข้อกำหนด (GFM) หลักการรวมกลุ่ม หลักการเลี้ยงสัตว์ปีกเบื้องต้น ยาสัตว์และการใช้ยาสัตว์เบื้องต้น โรคและการ ป้องกันโรคในสัตว์ปีก สาธิตการใช้วัคซีนป้องกันโรคในไก่พื้นเมือง สาธิตการผสมอาหารเลี้ยงไก่ และการทำ บัญชีฟาร์ม โดยมีการสนับสนุนไก่พื้นเมืองและไก่กระดูกดำคละเพศ และวิตามินผงละลายน้ำ ให้แก่ผู้เข้ารับ การส่งเสริมและฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรที่สูงเชียงราย ดำเนินกิจกรรมการให้คำแนะนำการปลูกกาแฟอาราบิก้าร่วมกับไม้ยืนต้น ได้แก่ แมคคาเดเมีย และอโวคาโด โดยมีการสนับสนุนต้นพันธุ์อโวคาโด และต้นพันธุ์มะคาเดเมีย ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง โดยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเชียงราย (เกษตรที่สูง) ดำเนินการฝึกอบรมวิธีการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น การปลูกและการจัดการโรค แมลง และการจัดการศัตรูพืช การขยายพันธุ์อโวคาโด

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ โดยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัด เชียงราย (เกษตรที่สูง) ดำเนินการฝึกอบรมด้านวิธีการปลูกชาอัสสัม ลักษณะประจำพันธุ์ การขยายพันธุ์ การดูแล รักษา การจัดการโรค แมลง และศัตรูพืช

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน โดยศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัด เชียงราย (เกษตรที่สูง) ดำเนินการฝึกอบรมและสาธิตการทำยาหม่องจากขมิ้นชัน โดยมีการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ ยาหม่องที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติให้แก่ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน โดยศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพ ราษฎรไทยบริเวณชายแดนเชียงราย ดำเนินการฝึกอบรมด้านความหมายและความสำคัญในการปลูกผักตาม แนวเศรษฐกิจพอเพียง การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อบริโภคในครัวเรือน โดยมีการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผักให้แก่ ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรม

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ โดยศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ดำเนินการฝึกอบรมและสาธิตการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ โดยมีการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติให้แก่ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรม

๔.๒ กระบวนการ

๔.๒.๑ การขับเคลื่อนการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการประชุมคณะกรรมการ / คณะทำงานเพื่อดำเนินงานระดับพื้นที่ โครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน พื้นที่ลุ่มน้ำคำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย จำนวน ๑ ครั้ง

๔.๒.๒ การดำเนินงานตามกิจกรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีกิจกรรมการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตรจำนวน ๑๐ หลักสูตร โดยดำเนินการเสร็จครบตามเป้าหมาย

๔.๒.๓ การประชาสัมพันธ์โครงการฯ หน่วยงานที่รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ ใช้ช่องทางการประชาสัมพันธ์โครงการผ่านเจ้าหน้าที่เกษตร / เจ้าหน้าที่โครงการฯ ผู้นำชุมชน และผู้นำ เกษตรกร

๔.๒.๔ การติดตามภายหลังจากการจัดการส่งเสริมและฝึกอบรม

ในภาพรวมพบว่า ภายหลังจากอบรมยังไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๗๙.๓๑ รองลงมา มีเจ้าหน้าที่มาติดตามแล้ว ๑ ครั้ง ร้อยละ ๑๒.๐๗ และมีเจ้าหน้าที่มาตรวจเยี่ยมแล้วมากกว่า ๑ ครั้ง ร้อยละ ๘.๖๒ เมื่อพิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ยังไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตาม

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ยังไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๘๓.๓๓ และมีเจ้าหน้าที่มาติดตาม ๑ ครั้ง ร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ยังไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๗๕.๐๐ และมีเจ้าหน้าที่มาติดตาม ๑ ครั้ง ร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ยังไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตาม

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและโอคาโต ยังไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๗๒.๗๓ รองลงมามีเจ้าหน้าที่มาติดตามมากกว่า ๑ ครั้ง ร้อยละ ๑๘.๑๘ และมีเจ้าหน้าที่มาติดตาม ๑ ครั้ง ร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ยังไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๘๓.๓๓ และมีเจ้าหน้าที่มาติดตาม ๑ ครั้ง ร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตซากุณภาพ ยังไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตาม

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ยังไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตาม

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ยังไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๘๓.๓๓ และมีเจ้าหน้าที่มาติดตาม ๑ ครั้ง ร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ยังไม่มีเจ้าหน้าที่มาติดตามร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมา มีเจ้าหน้าที่มาติดตามมากกว่า ๑ ครั้ง ร้อยละ ๓๗.๕๐ และมีเจ้าหน้าที่มาติดตาม ๑ ครั้ง ร้อยละ ๑๒.๕๐ (ตารางที่ ๔.๒)

ตารางที่ ๔.๒ การติดตามของเจ้าหน้าที่ภายหลังจากการส่งเสริมและฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	การตรวจเยี่ยมหลังการอบรม		
	ไม่มี	มาแล้ว ๑ ครั้ง	มาแล้ว >๑ ครั้ง
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	๑๐๐.๐๐	-	-
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐	-
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	๑๐๐.๐๐	-	-
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและโอคาโต	๗๒.๗๓	๙.๐๙	๑๘.๑๘
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-
๗. เทคโนโลยีการผลิตซากุณภาพ	๑๐๐.๐๐	-	-
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	๑๐๐.๐๐	-	-
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	๕๐.๐๐	๑๒.๕๐	๓๗.๕๐
เฉลี่ย	๗๙.๓๑	๑๒.๐๗	๘.๖๒

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๓ ผลได้ของโครงการ

๔.๓.๑ การใช้บริการจากโครงการ

การเข้าใช้บริการจากโครงการ พบว่า ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยใช้บริการศึกษาดูงานแปลงสาธิตในพื้นที่โครงการ ๖ ร้อยละ ๗๖.๐๐ และเคยใช้บริการร้อยละ ๒๔.๐๐ เรื่อง การศึกษาดูงานแปลงเกษตร การขอรับคำแนะนำในการปลูกพืช การขอรับปัจจัยการผลิต เช่น กล้าพันธุ์กาแฟ กล้าพันธุ์อโวคาโด การทำการเกษตรในแปลงสาธิต การใช้พื้นที่ปลูกพืชโครงการ

๔.๓.๒ ผลการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้

จำนวนผู้เข้าอบรมที่ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตลอดหลักสูตรทั้ง ๑๐ หลักสูตร รวม ๒๔๑ ราย ครบตามเป้าหมาย (ตารางที่ ๔.๓)

ตารางที่ ๔.๓ จำนวนผู้เข้าอบรมที่ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตร

หลักสูตร	หน่วยนับ	เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	ราย	๑๐	๑๐	๑๐๐.๐๐
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	ราย	๑๗	๑๗	๑๐๐.๐๐
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	ราย	๑๒	๑๒	๑๐๐.๐๐
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	ราย	๑๐	๑๐	๑๐๐.๐๐
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	ราย	๓๕	๓๕	๑๐๐.๐๐
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	ราย	๔๐	๔๐	๑๐๐.๐๐
๗. เทคโนโลยีการผลิตซากุณภาพ	ราย	๖๐	๖๐	๑๐๐.๐๐
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	ราย	๑๐	๑๐	๑๐๐.๐๐
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	ราย	๒๐	๒๐	๑๐๐.๐๐
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	ราย	๒๗	๒๗	๑๐๐.๐๐
เฉลี่ย	ราย	๒๔๑	๒๔๑	๑๐๐.๐๐

ที่มา : เอกสารจากหน่วยงานที่จัดฝึกอบรม

๔.๓.๓ ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ

๑) การได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่เกิดจากการฝึกอบรมร้อยละ ๙๗.๓๓ และไม่ได้รับการสนับสนุนร้อยละ ๒.๖๗ เมื่อพิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมทุกรายได้รับพันธุ์ปลานิลดำ และแผ่นพลาสติกปูบ่อหรือกระชังเลี้ยงสัตว์น้ำ

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมทุกรายได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการปรับพื้นที่แปลงนาขั้นบันไดและคูเบนน้ำ

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายได้รับสมุดบันทึกบัญชี

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายได้รับไก่คละเพศ และวิตามินผงละลายน้ำ

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมได้รับต้นพันธุ์อโวคาโดและแมคคาเดเมียร้อยละ ๘๑.๘๒ และไม่ได้รับร้อยละ ๑๘.๑๘ เนื่องจากต้นพันธุ์มีปริมาณจำกัดทำให้ไม่ได้รับสนับสนุนทุกราย

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมทุกรายได้รับการสนับสนุนต้นพันธุ์อโวคาโดและต้นพันธุ์กาแฟ

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมทุกรายได้รับการสนับสนุนต้นพันธุ์ชาอัสสัม

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายได้รับผลิตภัณฑ์ยาหม่อง ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการอบรมและได้รับหัวพันธุ์ขมิ้นชัน

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายได้รับการสนับสนุนปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ (ตารางที่ ๔.๔)

ตารางที่ ๔.๔ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	การสนับสนุน	
	ได้รับ	ไม่ได้รับ
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	๑๐๐.๐๐	-
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	๑๐๐.๐๐	-
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๑๐๐.๐๐	-
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	๑๐๐.๐๐	-
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	๘๑.๘๒	๑๘.๑๘
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-
๗. เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ	๑๐๐.๐๐	-
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	๑๐๐.๐๐	-
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	๑๐๐.๐๐	-
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	๑๐๐.๐๐	-
เฉลี่ย	๙๗.๓๓	๒.๖๗

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) ความเพียงพอและคุณภาพของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต / ผลผลิตที่เกิดจากการอบรม พบว่า ปัจจัยการผลิต / ผลผลิตที่เกิดจากการอบรมมีความเพียงพอร้อยละ ๗๐.๖๗ และไม่เพียงพอร้อยละ ๒๙.๓๓ เช่น ต้นพันธุ์ชาอัสสัม อโวคาโดและแมคคาเดเมีย เป็นต้น คุณภาพของปัจจัยการผลิต / ผลผลิตที่เกิดจากการอบรมมีคุณภาพดีร้อยละ ๙๕.๘๘ และคุณภาพพอใช้ร้อยละ ๔.๑๑ ได้แก่ กล้าพันธุ์อโวคาโด เนื่องจากเกิดโรคหลังจากที่เกษตรกรนำไปเพาะปลูก เช่น โรคเชื้อรา (ตารางที่ ๔.๕)

ตารางที่ ๔.๕ ความเพียงพอและคุณภาพของปัจจัยการผลิต / ผลผลิตที่เกิดจากการอบรม

รายการ	ร้อยละ
ความเพียงพอของปัจจัยการผลิต / ผลผลิตที่เกิดจากการอบรม	
เพียงพอ	๗๐.๖๗
ไม่เพียงพอ	๒๙.๓๓
คุณภาพของปัจจัยการผลิต / ผลผลิตที่เกิดจากการอบรม	
คุณภาพดี	๙๕.๘๘
คุณภาพพอใช้	๔.๑๑

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔ ผลลัพธ์

๔.๔.๑ การนำความรู้ไปปฏิบัติ

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติร้อยละ ๘๘.๐๐ โดยนำความรู้ไปปฏิบัติทั้งหมดร้อยละ ๕๔.๖๗ นำไปปฏิบัติบางส่วนร้อยละ ๓๓.๓๓ และไม่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๑๒.๐๐ โดยสาเหตุที่เกษตรกรไม่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติ เนื่องจากขาดความพร้อมด้านพื้นที่/วัตถุดิบ/เงินทุน และบางรายมีภาระงานหลักในการประกอบอาชีพทำให้ยังไม่สนใจนำความรู้ไปปฏิบัติ ร้อยละ ๓๓.๓๓ เท่ากัน ยังไม่ถึงช่วงเวลาที่สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ร้อยละ ๒๒.๒๒ ไม่มีพื้นที่เพาะปลูกและจำค่านำไม่ได้ร้อยละ ๑๑.๑๑ เท่ากัน พิจารณารายหลักสูตร พบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมนำความรู้ไปปฏิบัติบางส่วนร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจากจำค่านำไม่ได้ และนำความรู้ไปปฏิบัติทั้งหมดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมทุกรายนำความรู้เรื่อง การปรับพื้นที่การผลิตไปปฏิบัติ

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพไปปฏิบัติทั้งหมดร้อยละ ๕๐.๐๐ นำความรู้ไปปฏิบัติบางส่วนและไม่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๒๕.๐๐ เท่ากัน เนื่องจากมีภาระงานหลักในการประกอบอาชีพมาก ทำให้ยังไม่สนใจนำความรู้ไปปฏิบัติ

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้เรื่อง การเลี้ยงสัตว์ปีกและการใช้ยารักษาโรคในสัตว์ไปปฏิบัติทั้งหมดร้อยละ ๖๖.๖๗ นำความรู้ไปปฏิบัติบางส่วนร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมนำความรู้ไปปฏิบัติทั้งหมดร้อยละ ๗๒.๗๒ นำความรู้ไปปฏิบัติบางส่วนร้อยละ ๑๘.๑๘ และไม่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๙.๑๐ เนื่องจากจำค่านำไม่ได้

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้เรื่อง การปลูก การดูแลและขยายพันธุ์ต้นอโวคาโดไปปฏิบัติทั้งหมดร้อยละ ๕๐.๐๐ นำความรู้ไปปฏิบัติบางส่วนและ ไม่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๒๕.๐๐ เท่ากัน เนื่องจากต้นอโวคาโดที่นำไปปลูกตาย และไม่มีเงินทุนในการซื้อ ต้นพันธุ์เพิ่ม

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้เรื่อง การปลูก การดูแล และขยายพันธุ์ชาไปปฏิบัติบางส่วนร้อยละ ๖๑.๑๑ รองลงมนำความรู้ไปปฏิบัติทั้งหมดร้อยละ ๒๗.๗๘ และ ไม่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๑๑.๑๑ เนื่องจากไม่มีพื้นที่เพาะปลูก และมีภาระงานหลักอื่นทำให้ไม่มีเวลา

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้เรื่องการผลิต ยาหม่องจากขมิ้นชันไปปฏิบัติทั้งหมดร้อยละ ๓๓.๓๔ นำความรู้ไปปฏิบัติบางส่วนและไม่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติ ร้อยละ ๓๓.๓๓ เท่ากัน เนื่องจากมีภาระงานหลักอื่นทำให้ไม่มีเวลาและบางรายจำคำแนะนำในการปฏิบัติไม่ได้

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและ ฝึกอบรมทุกรายนำความรู้เรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษไปปฏิบัติ

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้เรื่องการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพไปปฏิบัติทั้งหมดและนำไปปฏิบัติบางส่วนร้อยละ ๔๔.๔๔ เท่ากัน และไม่ได้นำ ความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๑๑.๑๒ เนื่องจากยังไม่ถึงฤดูกาลผลิตที่จะใช้ (ตารางที่ ๔.๖)

ตารางที่ ๔.๖ การนำความรู้ไปปฏิบัติ

หลักสูตร	ปฏิบัติ ทั้งหมด	ปฏิบัติ บางส่วน	ไม่ได้ นำไป ปฏิบัติ	สาเหตุที่ไม่สามารถนำความรู้ ไปปฏิบัติ ^๑				
				ไม่มี เงินทุน	ไม่มีที่ดิน	ไม่มีเวลา	จำคำ แนะนำ ไม่ได้	ยังไม่ถึง ฤดูกาล ที่จะใช้
๑. การถ่ายทอดความรู้และ เทคโนโลยีด้านการประมง	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	-	-	-	-	-	-
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	-	-	-
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือน และบัญชี ต้นทุนประกอบอาชีพ	๕๐.๐๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	-	-	๑๐๐.๐๐	-	-
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพ การเลี้ยงสัตว์ปีกของ เกษตรกร	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-	-	-	-	-	-
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	๗๒.๗๒	๑๘.๑๘	๙.๑๐	-	-	-	๑๐๐.๐๐	-
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น บนพื้นที่สูง	๕๐.๐๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-

ที่มา : จากการสำรวจ

^๑ตอบได้หลายข้อ

ตารางที่ ๔.๖ (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ปฏิบัติทั้งหมด	ปฏิบัติบางส่วน	ไม่ได้นำไปปฏิบัติ	สาเหตุที่ไม่สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติ ^๑				
				ไม่มีเงินทุน	ไม่มีที่ดิน	ไม่มีเวลา	จำค่านำเสนอไม่ได้	ยังไม่ถึงฤดูกาลที่จะใช้
๗. เทคโนโลยีการผลิตฯ คุณภาพ	๒๗.๗๘	๖๑.๑๑	๑๑.๑๑	๓๓.๓๔	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓	-	-
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	๓๓.๓๔	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓	-	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	-
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษ เพื่อการบริโภคในครัวเรือน	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	-	-	-
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมัก ชีวภาพ	๔๔.๔๔	๔๔.๔๔	๑๑.๑๑	-	-	-	-	๑๐๐.๐๐
เฉลี่ย	๕๔.๖๗	๓๓.๓๓	๑๒.๐๐	๓๓.๓๓	๑๑.๑๑	๓๓.๓๓	๑๑.๑๑	๒๒.๒๒

ที่มา : จากการสำรวจ

^๑ ตอบได้หลายข้อ

๑) ระดับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับ

ในภาพรวมพบว่า ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมากที่สุดเป็นร้อยละ ๔๒.๖๗ ระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๙.๓๓ ระดับปานกลางร้อยละ ๒๖.๖๗ และระดับน้อยร้อยละ ๑.๓๓ เมื่อพิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๔ ระดับมาก และระดับปานกลางร้อยละ ๓๓.๓๓ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมากที่สุด และระดับมากร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๕.๐๐ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมากที่สุด

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๔.๕๕ ระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๗.๒๗ และระดับปานกลางร้อยละ ๑๘.๑๘

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๘.๓๓ ระดับปานกลางร้อยละ ๒๕.๐๐ ระดับมากที่สุดร้อยละ ๘.๓๔ และระดับน้อยร้อยละ ๘.๓๓

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจ ต่อความรู้ที่ได้รับในระดับปานกลางร้อยละ ๖๑.๑๑ ระดับมากที่สุด ๒๒.๒๒ และระดับมาร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจ ต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมาร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับปานกลางร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและ ฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมาร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจ ต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ ระดับมากและระดับปานกลางร้อยละ ๒๒.๒๒ เท่ากัน (ตารางที่ ๔.๗)

ตารางที่ ๔.๗ ระดับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	-	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓	๓๓.๓๔
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	-	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุน ประกอบอาชีพ	-	-	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	-	-	๑๐๐.๐๐	-
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	-	๑๘.๑๘	๕๔.๕๕	๒๗.๒๗
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	๘.๓๓	๒๕.๐๐	๕๘.๓๓	๘.๓๔
๗. เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ	-	๖๑.๑๑	๑๖.๖๗	๒๒.๒๒
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	-
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	-	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	-	๒๒.๒๒	๒๒.๒๒	๕๕.๕๖
เฉลี่ย	๑.๓๓	๒๖.๖๗	๔๒.๖๗	๒๙.๓๓

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) ด้านการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ในภาพรวมพบว่า มีผู้ที่นำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันคิดเป็น ร้อยละ ๙๘.๖๕ โดยเกษตรกรสามารถพึ่งพาผลรายจ่ายจากการปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงไก่ และเลี้ยงปลา เพื่อบริโภคในครัวเรือนมีเหตุผลและมีความพอประมาณจากการวางแผน การใช้จ่ายเงิน เฉพาะสิ่งของจำเป็น รวมถึงลดการซื้อปัจจัยการผลิตและผลิตเองจากวัสดุที่มีอยู่ในครัวเรือน หรือหาได้ง่าย เช่น การผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ และมีผู้ที่นำแนวคิดที่ได้รับไปประกอบเป็นอาชีพเสริมคิดเป็นร้อยละ ๑.๓๕ โดยการปลูกพืชผสมผสาน (ตารางที่ ๔.๘)

ตารางที่ ๔.๘ การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้

กิจกรรม	ร้อยละ
ปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ^๑	๙๘.๖๕
ปรับใช้เพื่อประกอบอาชีพเสริม	๑.๓๕
รวม	๑๐๐.๐๐

ที่มา : จากการสำรวจ

^๑ ตอบได้หลายข้อ

๔.๔.๒ ด้านเศรษฐกิจ

การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้หรือรายจ่าย ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและอบรมที่นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้เพิ่มขึ้นหรือรายจ่ายลดลงคิดเป็นร้อยละ ๖๕.๖๓ โดยมีผู้ที่มีความรู้ไปปฏิบัติแล้วมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙๕ เฉลี่ยครัวเรือนละ ๔,๙๐๐ บาทต่อปี และมีรายจ่ายลดลงคิดเป็นร้อยละ ๖๙.๐๕ เฉลี่ยครัวเรือนละ ๑,๓๑๑ บาทต่อปี และนำไปปฏิบัติแล้วยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๓๔.๓๗ เมื่อพิจารณาหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมทุกรายที่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายจ่ายลดลง โดยเป็นการลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการบริโภคปลาที่ได้รับสนับสนุนเฉลี่ย ๒,๖๕๘ บาทต่อปี

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้เพิ่มขึ้นและรายจ่ายลดลงร้อยละ ๖๖.๖๗ จากการปรับพื้นที่ทางการเกษตรทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นในครัวเรือนเฉลี่ย ๑๕,๐๐๐ บาทต่อปี และมีรายจ่ายลดลงในครัวเรือนเฉลี่ย ๑,๒๗๕ บาทต่อปี จากการได้รับสนับสนุนสารเร่งพด. และยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้และรายจ่ายร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากอยู่ระหว่างรอการจำหน่ายผลผลิต

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายจ่ายลดลงร้อยละ ๕๐.๐๐ โดยมีรายจ่ายลดลงจากการลดการซื้อสินค้าเพื่อบริโภคเฉลี่ยครัวเรือนละ ๑,๐๐๐ บาทต่อปี และไม่มีผลการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๕๐.๐๐ เนื่องจากบางรายมีภาระงานในการประกอบอาชีพหลักมากจึงทำให้ปฏิบัติไม่ต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายที่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายจ่ายลดลง โดยเป็นการลดรายจ่ายในครัวเรือน จากการบริโภคไก่ในครัวเรือนเฉลี่ย ๑,๓๓๔ บาทต่อปี

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้เพิ่มขึ้นหรือรายจ่ายลดลงร้อยละ ๕๔.๕๕ โดยมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายผลผลิตกาแฟเฉลี่ยครัวเรือนละ ๔๐๐ บาทต่อปี และมีรายจ่ายลดลงจากการได้รับการสนับสนุนต้นพันธุ์อโวคาโดและแมคคาเดเมียเฉลี่ยครัวเรือนละ ๑,๕๔๐ บาทต่อปี และไม่มีผลการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๔๕.๔๕ เนื่องจากผลผลิตอยู่ในระหว่างการเจริญเติบโต

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายจ่ายลดลงร้อยละ ๓๗.๕๐ จากการลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนจากการซื้อต้นพันธุ์อโวคาโดและต้นพันธุ์กาแฟได้เฉลี่ย ๒,๒๖๗ บาทต่อปี และยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้และรายจ่ายร้อยละ ๖๒.๕๐

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตซากุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้เพิ่มขึ้นหรือรายจ่ายลดลงร้อยละ ๖๐.๐๐ โดยมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายผลผลิตชาวอัสสัมเฉลี่ยครัวเรือนละ ๔,๙๑๗ บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายในครัวเรือนลดลงจากการได้รับต้นพันธุ์ชาวอัสสัมเฉลี่ยครัวเรือน ๒,๕๘๗ และยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้และรายจ่ายร้อยละ ๔๐.๐๐ เนื่องจากอยู่ระหว่างรอการจำหน่ายผลผลิต

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการฝึกอบรมทุกรายนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายจ่ายลดลง โดยลดค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์ยาหม่องใช้ในครัวเรือนเฉลี่ย ๑๕๐ บาทต่อปี

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้เพิ่มขึ้นหรือรายจ่ายลดลง โดยมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผักเฉลี่ยครัวเรือนละ ๗๐๐ บาทต่อปี และมีรายจ่ายลดลงจากบริโภคผักในครัวเรือนเฉลี่ย ๒,๐๐๐ บาทต่อปี

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายจ่ายลดลงร้อยละ ๖๖.๖๗ โดยมีรายจ่ายลดลงจากการซื้อปุ๋ยในครัวเรือนได้เฉลี่ย ๒๑๐ บาทต่อปี และยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้และรายจ่ายร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากอยู่ระหว่างรอการจำหน่ายผลผลิต (ตารางที่ ๔.๙)

ตารางที่ ๔.๙ ผลของการเปลี่ยนแปลงที่รายจ่ายลดลง / รายได้เพิ่มขึ้น

หลักสูตร	ผลของการเปลี่ยนแปลง รายได้ / รายจ่าย	หน่วย : ร้อยละ	
		ไม่มี	ผลของการเปลี่ยนแปลง
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	๑๐๐.๐๐	-	
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	๑๐๐.๐๐	-	
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและโอคาโด	๕๔.๕๕	๔๕.๔๕	
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	๓๗.๕๐	๖๒.๕๐	
๗. เทคโนโลยีการผลิตซากุณภาพ	๖๐.๐๐	๔๐.๐๐	
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	๑๐๐.๐๐	-	
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	๑๐๐.๐๐	-	
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	
เฉลี่ย	๖๕.๖๓	๓๔.๓๗	

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔.๓ ด้านสังคม

๑) การรวมกลุ่มภายหลังการส่งเสริมและฝึกอบรม ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่มีการรวมกลุ่มภายหลังการฝึกอบรมร้อยละ ๘๑.๓๓ เนื่องจากสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และเป็นการอบรมให้ความรู้ด้านการส่งเสริมอาชีพ ไม่ต้องอาศัยการรวมกลุ่ม และมีการนำความรู้ไปใช้ภายในกลุ่มร้อยละ ๑๘.๖๗ โดยเป็นกลุ่มเดิมที่มีอยู่ และได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตกาแฟดอยหัวแม่คำ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาแฟบ้านห้วยหมาก กลุ่มผู้ปลูกชาอัสสัม เมื่อพิจารณารายละเอียดหลักสูตรที่มีการรวมกลุ่มพบว่า

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมส่วนใหญ่ไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๖๓.๖๔ และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๓๖.๓๖ โดยเป็นการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ได้แก่ การเพาะปลูกกาแฟ และการจำหน่ายผลผลิตกาแฟ

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๗๗.๗๘ และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๒๒.๒๒ โดยเป็นการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ได้แก่ การเพาะปลูกชาอัสสัม และการจำหน่ายผลผลิตชาอัสสัม

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๖๖.๖๗ โดยเป็นการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ได้แก่ การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๓๓.๓๓ (ตารางที่ ๔.๑๐)

ตารางที่ ๔.๑๐ หลักสูตรที่มีการรวมกลุ่มภายหลังการฝึกอบรม

หลักสูตร	หน่วย : ร้อยละ	
	รวมกลุ่ม	ไม่รวมกลุ่ม
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	๓๖.๓๖	๖๓.๖๔
๗. เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓
เฉลี่ย	๑๘.๖๗	๘๑.๓๓

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) ด้านแรงงาน พบว่า ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีแรงงานคืนถิ่นกลับมาทำงานภาคการเกษตรจำนวน ๓ ราย

๓) การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่/โครงการ พบว่า ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่ / โครงการร้อยละ ๓๒.๐๐ เช่น กิจกรรมการฝึกอบรม การทำปุ๋ยหมัก / น้ำหมัก การปลูกพืชในพื้นที่โครงการ เช่น กาแฟ อโวคาโด ผักสวนครัว เป็นต้น และไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่ / โครงการร้อยละ ๖๘.๐๐ (ตารางที่ ๔.๑๑)

ตารางที่ ๔.๑๑ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่ / โครงการ

กิจกรรม	หน่วย : ร้อยละ	
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม
การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่/โครงการ	๓๒.๐๐	๖๘.๐๐
รวม	๓๒.๐๐	๖๘.๐๐

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔.๔ ด้านสิ่งแวดล้อม

๑) การเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศภายในแปลงเกษตร

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและการฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๕๕.๐๐ จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี / สารเคมี และใช้ในระยะเวลาที่เหมาะสม การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สภาพดินดีขึ้น มีความอุดมสมบูรณ์ ร่วนซุยชุ่มน้ำหน้าดินไม่แข็งกระด้าง และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๔๕.๐๐ (ตารางที่ ๔.๑๒)

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร

กิจกรรม	หน่วย : ร้อยละ	
	มีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้น	ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร	๕๕.๐๐	๔๕.๐๐
รวม	๕๕.๐๐	๔๕.๐๐

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) การใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดิน

ผู้ผ่านการส่งเสริมและการฝึกอบรมมีการใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดินร้อยละ ๓๘.๗๑ โดยเป็นการใช้อินทรีย์วัตถุปรับปรุงดินปลูกพืชผักสวนครัว กาแฟ ชาอัสสัม และอโวคาโด และไม่มีการใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดินร้อยละ ๖๑.๒๙ (ตารางที่ ๔.๑๓)

ตารางที่ ๔.๑๓ การใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดิน

กิจกรรม	หน่วย : ร้อยละ	
	มีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้น	ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
การใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดิน	๓๘.๗๑	๖๑.๒๙
รวม	๓๘.๗๑	๖๑.๒๙

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔.๕ ด้านความยั่งยืน

๑) ความต่อเนื่องในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ในภาพรวม ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ นำความรู้ไปปฏิบัติต่อเนื่องร้อยละ ๖๙.๓๓ รองลงมาไม่ได้ นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วร้อยละ ๑๘.๖๗ เนื่องจากขาดความพร้อมในด้านวัตถุดิบ และเครื่องมือ / อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่ม และยังไม่สนใจในการนำความรู้ไปปฏิบัติ และมีการนำความรู้ไปปฏิบัติบ้างในบางครั้งร้อยละ ๑๒.๐๐ เมื่อพิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมทุกราย นำความรู้เรื่อง วิธีการเลี้ยงปลานิลดำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมทุกรายนำความรู้เรื่อง การปรับพื้นที่นาขั้นบันได การใช้สารเร่งพด. ไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้เรื่อง การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพไปปฏิบัติต่อเนื่อง

ร้อยละ ๕๐.๐๐ และไม่ได้นำไปปฏิบัติแล้วร้อยละ ๕๐.๐๐ เนื่องจากมีภาระงานหลักในการประกอบอาชีพทำให้ปฏิบัติได้ไม่ต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายนำความรู้เรื่อง วิธีการเลี้ยงไก่ และการรักษาโรคในไก่ไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและโอไคาโต ผู้ผ่านการส่งเสริมนำความรู้เรื่อง การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและโอไคาโตไปปฏิบัติต่อเนื่องร้อยละ ๙๐.๙๑ และไม่ได้นำไปปฏิบัติแล้วร้อยละ ๙.๐๙ เนื่องจากต้นโอไคาโตตาย และไม่มีต้นพันธุ์ปลูกซ่อม

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้เรื่อง การปลูก การรักษาโรคในพืช และการขยายพันธุ์โอไคาโตไปปฏิบัติต่อเนื่องร้อยละ ๕๐.๐๐ นำความรู้ไม่ได้นำไปปฏิบัติแล้วร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากต้นพันธุ์โอไคาโตไม่เจริญเติบโตและไม่มีต้นพันธุ์ปลูกซ่อม และนำความรู้ไปปฏิบัติบางเรื่องร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้เรื่อง การปลูก ดูแลรักษา และการขยายพันธุ์ชาอัสสัมไปปฏิบัติต่อเนื่องร้อยละ ๘๘.๘๙ และไม่ได้นำไปปฏิบัติแล้วร้อยละ ๑๑.๑๑ เนื่องจากไม่มีพื้นที่ปลูกชา

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายไม่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติแล้ว เนื่องจากไม่มีวัตถุดิบเพียงพอในการนำไปแปรรูป ชาติเครื่องมือ / อุปกรณ์ในการแปรรูป

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้เรื่อง วิธีการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษไปปฏิบัติต่อเนื่องร้อยละ ๖๖.๖๗ และมีการนำความรู้ไปปฏิบัติบ้างในบางครั้งร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากไม่มีพื้นที่ปลูกถาวร และแบ่งพื้นที่เพาะปลูกจากพืชหลักในบางฤดูกาลเท่านั้น

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้เรื่อง การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพไปปฏิบัติต่อเนื่องร้อยละ ๔๔.๔๔ ความรู้ไปปฏิบัติบางครั้งร้อยละ ๓๓.๓๓ และไม่ได้นำไปปฏิบัติแล้วร้อยละ ๒๒.๒๒ เนื่องจากมีภาระงานหลักในการประกอบอาชีพทำให้ไม่มีเวลาปฏิบัติ (ตารางที่ ๔.๑๔)

ตารางที่ ๔.๑๔ การนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติต่อเนื่อง

หลักสูตร	ปฏิบัติต่อเนื่อง	หน่วย : ร้อยละ	
		ปฏิบัติ ในบางครั้ง	ไม่นำไปปฏิบัติ
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	๑๐๐.๐๐	-	-
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	๑๐๐.๐๐	-	-
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชี ต้นทุนประกอบอาชีพ	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของ เกษตรกร	๑๐๐.๐๐	-	-
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	๙๐.๙๑	-	๙.๐๙
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	๕๐.๐๐	๑๖.๖๗	๓๓.๓๓
๗. เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ	๘๘.๘๘	-	๑๑.๑๑
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	-	-	๑๐๐.๐๐
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	๔๔.๔๕	๓๓.๓๓	๒๒.๒๒
เฉลี่ย	๖๙.๓๓	๑๒.๐๐	๑๘.๖๗

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) การดำเนินการต่อเนื่องในอนาคต ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่จะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๗๘.๖๗ รองลงมาไม่แน่ใจจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๑๖.๐๐ และไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๕.๓๓ เมื่อพิจารณาตามหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมทุกรายจะดำเนินการต่อเนื่อง เนื่องจากสามารถลดรายจ่ายค่าสินค้าบริโภคในครัวเรือนได้

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมทุกรายจะดำเนินการต่อเนื่อง เนื่องจากการใช้พื้นที่เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สามารถเพิ่มผลผลิตในแปลงได้ ดินมีคุณภาพ และลดค่าใช้จ่ายจากการใช้สารเคมี

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๗๕.๐๐ เนื่องจากทำให้ทราบค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เพื่อนำไปวางแผนการใช้จ่ายได้ และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๒๕.๐๐ เนื่องจากมีภาระในงานหลักมาก จึงทำให้ไม่มีเวลาดำเนินการ

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายจะดำเนินการต่อเนื่อง เนื่องจากสามารถลดรายจ่ายค่าสินค้าบริโภคในครัวเรือนได้

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมจะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๙๐.๙๑ เนื่องจากสามารถประกอบเป็นอาชีพเพิ่มรายได้ในอนาคตให้ครัวเรือนได้ และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๙.๐๙ เนื่องจากไม่มีต้นทุนใหม่ในการปลูกซ่อมต้นเดิมที่ไม่เจริญเติบโต

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมจะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๗๕.๐๐ รองลงมาไม่ดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๑๖.๖๗ และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๘.๓๓ เนื่องจากไม่มีต้นทุนใหม่ในการปลูกซ่อมต้นเดิมที่ไม่เจริญเติบโต

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมจะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๘๘.๘๙ เนื่องจากสามารถประกอบเป็นอาชีพเพิ่มรายได้ในอนาคตให้ครัวเรือนได้ และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๑๑.๑๑ เนื่องจากไม่มีต้นทุนปลูกเพิ่มในปริมาณที่เพียงพอที่จะจำหน่ายได้

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๖๖.๖๗ และไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากไม่มีวัตถุดิบ / อุปกรณ์ในการทำ

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายจะดำเนินการต่อเนื่อง เนื่องจากสามารถลดรายจ่ายค่าสินค้าบริโภคในครัวเรือนได้

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจากมีภาระงานหลักทำให้ไม่มีเวลาทำกิจกรรม และจะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากสามารถลดรายจ่ายค่าใช้จ่ายทางการเกษตรในครัวเรือนได้ (ตารางที่ ๔.๑๕)

ตารางที่ ๔.๑๕ การดำเนินการต่อเนื่องในอนาคต

หลักสูตร	หน่วย : ร้อยละ		
	ดำเนินการต่อ	ไม่ดำเนินการต่อ	ไม่แน่ใจ
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	๑๐๐.๐๐	-	-
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	๑๐๐.๐๐	-	-
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๗๕.๐๐	-	๒๕.๐๐
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	๑๐๐.๐๐	-	-
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	๙๐.๙๑	-	๙.๐๙
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	๗๕.๐๐	๑๖.๖๗	๘.๓๓
๗. เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ	๘๘.๘๙	-	๑๑.๑๑
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	๑๐๐.๐๐	-	-
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	๓๓.๓๓	-	๖๖.๖๗
เฉลี่ย	๗๘.๖๗	๑๖.๐๐	๕.๓๓

ที่มา : จากการสำรวจ

๓) การถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้แก่บุคคลอื่น ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๗๐.๖๗ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นความรู้เดิมที่บุคคลอื่นรู้อยู่แล้ว และมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๒๙.๓๓ เมื่อพิจารณารายหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมไม่ได้นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๖๖.๖๗ และถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๓๓.๓๓ เรื่องวิธีการเลี้ยงปลาที่ถูกต้อง

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมทุกรายไม่ได้นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่น

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๕๐.๐๐ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน บัญชีรายรับ – รายจ่าย และไม่นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๕๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายไม่นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่น

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมไม่นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๗๒.๗๓ และถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๒๗.๒๗ เรื่อง วิธีการปลูกกาแฟผสมผสานร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมไม่นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๘๓.๓๓ และถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๑๖.๖๗ เรื่อง วิธีการปลูกและดูแลรักษาอโวคาโด

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมไม่นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๖๖.๖๗ และถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่น ร้อยละ ๓๓.๓๓ เรื่อง วิธีการปลูกและดูแลรักษาชาอัสสัม

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายไม่นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่น

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๖๖.๖๗ และถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๓๓.๓๓ เรื่อง การปลูกผักปลอดสารพิษ ลดการใช้สารเคมีในแปลงผัก

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๖๖.๖๗ เรื่อง วิธีการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ และไม่นำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๓๓.๓๓ (ตารางที่ ๔.๑๖)

ตารางที่ ๔.๑๖ การถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้แก่บุคคลอื่น

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ไม่เคยถ่ายทอดความรู้	ถ่ายทอดความรู้
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	๑๐๐.๐๐	-
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	๑๐๐.๐๐	-
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	๗๒.๗๓	๒๗.๒๗
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗
๗. เทคโนโลยีการผลิตซากุณภาพ	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	๑๐๐.๐๐	-
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗
เฉลี่ย	๗๐.๖๗	๒๙.๓๓

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๕ ความพึงพอใจ

ด้านความพึงพอใจของผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรมประกอบไปด้วย ด้านเนื้อหาฝึกอบรม ด้านระยะเวลาในการฝึกอบรม ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ด้านวิทยากร ด้านเอกสาร / ปัจจัยที่สนับสนุน ด้านการลงทะเบียน ด้านสถานที่ฝึกอบรม และแปลงสาธิต / สถานดูงานภายในสถานพัฒนาการเกษตรที่สูงตามแนวพระราชดำริ ฯ จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๒ เมื่อพิจารณาตามหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๒ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๘.๔๙ รองลงมาในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๕.๔๕ และระดับปานกลางร้อยละ ๖.๐๖

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๕ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๖.๐๖ รองลงมาในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓ และระดับปานกลางร้อยละ ๑๐.๖๑

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๔ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๓.๖๘ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๖.๓๒

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๘ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๒.๕๐ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๗.๕๐

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๗ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๔.๖๒ รองลงมาในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๘.๖๖ ระดับ

ปานกลางร้อยละ ๕.๘๘ และระดับน้อยร้อยละ ๐.๘๔ เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกไม่มีน้ำเพียงพอ จึงนำความรู้มาปฏิบัติจริงได้ยาก

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๓ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๗.๘๘ รองลงมาในระดับมากร้อยละ ๓๘.๖๖ ระดับปานกลางร้อยละ ๒.๕๒ และระดับน้อยที่สุดร้อยละ ๐.๘๔ เนื่องจากบางรายยังไม่ทราบแหล่งจำหน่ายผลผลิตที่ชัดเจน

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๘ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๑.๗๕ รองลงมาในระดับมากร้อยละ ๑๙.๒๑ ระดับปานกลางร้อยละ ๕.๖๕ ระดับน้อยร้อยละ ๒.๒๖ และระดับน้อยที่สุดร้อยละ ๑.๑๓ เนื่องจากต้นทุนรู้ค่าไม่เพียงพอในการผลิตเพื่อจำหน่าย และบางรายยังไม่ทราบแหล่งจำหน่ายผลผลิตที่ชัดเจน

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๓ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาในระดับมากร้อยละ ๔๖.๖๗ และระดับปานกลางร้อยละ ๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๖ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๕.๗๖ และระดับมากร้อยละ ๒๔.๒๔

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๑ โดยพึงพอใจในระดับมากร้อยละ ๔๗.๘๓ รองลงมาในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๖.๗๔ และระดับปานกลางร้อยละ ๕.๔๓ (ตารางที่ ๔.๑๗)

ตารางที่ ๔.๑๗ ระดับความพึงพอใจในภาพรวมของการส่งเสริมและฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	-	-	๖.๐๖	๔๕.๔๕	๔๘.๔๙	๔.๔๒	มากที่สุด
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	-	-	๑๐.๖๑	๓๓.๓๓	๕๖.๐๖	๔.๔๕	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	-	-	-	๒๖.๓๒	๗๓.๖๘	๔.๗๔	มากที่สุด
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	-	-	-	๖๒.๕๐	๓๗.๕๐	๔.๓๘	มากที่สุด
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	-	๐.๘๔	๕.๘๘	๓๘.๖๖	๕๔.๖๒	๔.๔๗	มากที่สุด
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	๐.๘๔	-	๒.๕๒	๓๘.๖๖	๕๗.๙๘	๔.๕๓	มากที่สุด
๗. เทคโนโลยีการผลิตซากุณภาพ	๑.๑๓	๒.๒๖	๕.๖๕	๑๙.๒๑	๗๑.๗๕	๔.๕๘	มากที่สุด
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	-	-	๓.๓๓	๕๐.๐๐	๔๖.๖๗	๔.๔๓	มากที่สุด
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	-	-	-	๒๔.๒๔	๗๕.๗๖	๔.๗๖	มากที่สุด
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	-	-	๕.๔๓	๔๗.๘๓	๔๖.๗๔	๔.๔๑	มากที่สุด
เฉลี่ย	๐.๐๙	๐.๒๙	๓.๐๐	๓๐.๖๗	๖๕.๙๕	๔.๖๒	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

ระดับความพึงพอใจพิจารณาแต่ละด้านดังนี้

๔.๕.๑ ด้านเนื้อหาการอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจเนื้อหาในการส่งเสริมและฝึกอบรมตรงตามความสนใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๙ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๕.๗๑ รองลงมาในระดับมากที่สุด ร้อยละ ๔๐.๑๒ ระดับปานกลางร้อยละ ๔.๕๖ และระดับน้อยร้อยละ ๐.๖๑ ตามลำดับ พิจารณาตามหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๑๗ เนื่องจากการปรับพื้นที่ต้องอาศัยแรงงานมากกว่า ๑ คน ไม่สามารถดำเนินการได้เองทั้งหมด จึงทำให้ยังไม่มีความเชี่ยวชาญเท่าที่ควร โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาระดับปานกลางร้อยละ ๑๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๕ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๕.๐๐ และระดับปานกลางร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับปานกลางร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและโอคาโต ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๑๘ เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกไม่มีน้ำเพียงพอ ทำให้นำมาปฏิบัติจริงได้ยาก โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๕.๔๖ รองลงมาระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๖.๓๖ ระดับปานกลางและระดับน้อยร้อยละ ๙.๐๙ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๒๕ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๘.๓๔ รองลงมาระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓ และระดับปานกลางร้อยละ ๘.๓๓

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๕.๕๖ รองลงมาระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๘.๘๙ และระดับปานกลางร้อยละ ๕.๕๕

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๐๐ เนื่องจากจำวิธีการปฏิบัติไม่ค่อยได้ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๔ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๕.๕๖ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๔.๔๔ (ตารางที่ ๔.๑๘)

ตารางที่ ๔.๑๘ ระดับความพึงพอใจด้านเนื้อหาที่จัดอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	-	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	-	๓๓.๓๓	๑๖.๖๗	๕๐.๐๐	๔.๑๗	มาก
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	-	-	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐	๔.๗๕	มากที่สุด
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	-	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๓๓	มากที่สุด
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	๙.๐๙	๙.๐๙	๓๖.๓๖	๔๕.๔๖	๔.๑๘	มาก
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	-	๘.๓๓	๕๘.๓๔	๓๓.๓๓	๔.๒๕	มากที่สุด
๗. เทคโนโลยีการผลิตซากุณภาพ	-	๕.๕๕	๓๘.๘๙	๕๕.๕๖	๔.๕๐	มากที่สุด
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	-	-	๑๐๐.๐๐	-	๔.๐๐	มาก
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	-	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	-	-	๕๕.๕๖	๔๔.๔๔	๔.๔๔	มากที่สุด
เฉลี่ย	๐.๖๑	๔.๕๖	๔๐.๑๒	๕๔.๗๑	๔.๔๙	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๕.๒ ด้านระยะเวลาในการอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๙ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๐.๓๐ รองลงมาในระดับมากร้อยละ ๓๘.๘๒ และระดับปานกลางร้อยละ ๐.๘๘ ตามลำดับ พิจารณาตามหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุด และระดับมากร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๕ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๕.๐๐ และระดับมากร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและโอคาโต ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๖ โดยพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๖๓.๓๔ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๖.๓๖

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๒ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาในระดับมากร้อยละ ๔๑.๖๗ และระดับปานกลางร้อยละ ๘.๓๓

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๘ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๗.๗๘ และระดับมากร้อยละ ๒๒.๒๒

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุด และระดับมากร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๔ โดยพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๕๕.๕๖ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๔.๔๔ (ตารางที่ ๔.๑๙)

ตารางที่ ๔.๑๙ ระดับความพึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ			ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๔.๕๐	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	-	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐	๔.๗๕	มากที่สุด
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	๔.๓๓	มากที่สุด
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	-	๖๓.๖๔	๓๖.๓๖	๔.๓๖	มากที่สุด
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	๘.๓๓	๔๑.๖๗	๕๐.๐๐	๔.๔๒	มากที่สุด
๗. เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ	-	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘	๔.๗๘	มากที่สุด
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	๔.๓๓	มากที่สุด
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๔.๕๐	มากที่สุด
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	-	๕๕.๕๖	๔๔.๔๔	๔.๔๔	มากที่สุด
เฉลี่ย	๐.๘๘	๓๘.๘๒	๖๐.๓๐	๔.๕๙	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๕.๓ ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น พบว่า ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๙ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๗.๙๒ รองลงมา พึงพอใจระดับมากร้อยละ ๓๒.๙๓ และระดับปานกลางร้อยละ ๙.๑๕ ตามลำดับ พิจารณาตามหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับปานกลางที่ค่าคะแนน ๓.๓๓ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการปฏิบัติที่สามารถทำได้ง่าย โดยพึงพอใจในระดับปานกลางร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๖ ระดับมากและระดับปานกลางร้อยละ ๑๖.๖๗ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๕ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๕.๐๐ และระดับมากร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๑๘ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๕.๔๖ ระดับมากและระดับปานกลางร้อยละ ๒๗.๒๗ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๒ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๘.๓๓ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๑.๖๗

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๔ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๕.๕๖ รองลงมาในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓ และระดับปานกลาง ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๘๓ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๘๓.๓๓ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๒๒ โดยพึงพอใจในระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๔.๔๕ รองลงมาในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓ และระดับปานกลาง ๒๒.๒๒ (ตารางที่ ๔.๒๐)

ตารางที่ ๔.๒๐ ระดับความพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ			ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-	๓.๓๓	ปานกลาง
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	๑๖.๖๗	๑๖.๖๗	๖๖.๖๖	๔.๕๐	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	-	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐	๔.๗๕	มากที่สุด
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	๔.๓๓	มากที่สุด
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	๒๗.๒๗	๒๗.๒๗	๔๕.๔๖	๔.๑๘	มาก
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	-	๕๘.๓๓	๔๑.๖๗	๔.๔๒	มากที่สุด
๗. เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ	๑๑.๑๑	๓๓.๓๓	๕๕.๕๖	๔.๔๔	มากที่สุด
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	๔.๓๓	มากที่สุด
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	-	๑๖.๖๗	๘๓.๓๓	๔.๘๓	มากที่สุด
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	๒๒.๒๒	๓๓.๓๓	๔๔.๔๕	๔.๒๒	มากที่สุด
เฉลี่ย	๙.๑๕	๓๒.๙๓	๕๗.๙๒	๔.๔๙	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๕.๔) ด้านวิทยาการ

จากการสอบถามผู้ผ่านการการอบรมพึงพอใจในเรื่องความรู้ของวิทยากรต่อเนื้อหาความรู้ที่ถ่ายทอด ความชัดเจนในการบรรยาย การนำเสนออย่างครบถ้วน รวมทั้งบุคลิกภาพ และการสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรม พบว่า ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๙ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๐.๖๐ รองลงมาพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๗.๖๗ และระดับปานกลางร้อยละ ๑.๗๓ ตามลำดับ พิจารณาตามหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๐๐ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๑๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาระดับปานกลางร้อยละ ๓๓.๓๓ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๕ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๕.๐๐ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๔.๕๕ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๕.๔๕

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๕ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๕.๐๐ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๙๔ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๙๔.๔๔ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๕.๕๖

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๖ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๕.๕๖ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๔.๔๔ (ตารางที่ ๔.๒๑)

ตารางที่ ๔.๒๑ ระดับความพึงพอใจด้านวิทยาการ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ			ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	-	๑๐๐.๐๐	-	๔.๐๐	มาก
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	๓๓.๓๓	๑๖.๖๗	๕๐.๐๐	๔.๑๗	มาก
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	-	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐	๔.๗๕	มากที่สุด
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	๔.๓๓	มากที่สุด
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	-	๕๔.๕๕	๔๕.๔๕	๔.๔๕	มากที่สุด
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	-	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐	๔.๗๕	มากที่สุด
๗. เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ	-	๕.๕๖	๙๔.๔๔	๔.๙๔	มากที่สุด
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	-	๔๔.๔๔	๕๕.๕๖	๔.๕๖	มากที่สุด
เฉลี่ย	๑.๗๓	๒๗.๖๗	๗๐.๖๐	๔.๖๙	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๕.๕ ด้านเอกสาร / ปัจจัยที่สนับสนุน

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๓ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๙.๖๕ รองลงมาพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๓๕.๐๙ ระดับปานกลางร้อยละ ๔.๒๑ ระดับน้อยร้อยละ ๐.๗๐ และระดับน้อยที่สุดร้อยละ ๐.๓๕ ตามลำดับ พิจารณาตามหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดและระดับมากร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุด และระดับมากร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและโอคาโต ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๕ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๓.๖๔ ระดับมากและปานกลางร้อยละ ๑๘.๑๘ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๘ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาในระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๗.๕๐ และระดับปานกลางร้อยละ ๑๒.๕๐

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๐๘ เนื่องจากต้นพันธุ์ชายังไม่เพียงพอสำหรับการผลิตเพื่อจำหน่าย โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๘.๓๓ รองลงมาในระดับมากที่สุดร้อยละ ๑๖.๖๗ ระดับปานกลางร้อยละ ๘.๓๔ ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุดร้อยละ ๘.๓๓ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๐.๐๐ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๔ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๕.๕๖ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๔.๔๔ (ตารางที่ ๔.๒๒)

ตารางที่ ๔.๒๒ ระดับความพึงพอใจด้านเอกสาร / ปัจจัยที่สนับสนุน

หลักสูตร	ระดับ					ค่า	
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	-	-	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	-	-	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๔.๕๐	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	-	-	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๔.๕๐	มากที่สุด
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	-	-	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	๔.๓๓	มากที่สุด
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและโอคาโต	-	-	๑๘.๑๘	๑๘.๑๘	๖๓.๖๔	๔.๔๕	มากที่สุด
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	-	-	๑๒.๕๐	๓๗.๕๐	๕๐.๐๐	๔.๓๘	มากที่สุด
๗. เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ	๘.๓๓	๘.๓๓	๘.๓๔	๑๖.๖๗	๕๘.๓๓	๔.๐๘	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ ๔.๒๒ (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ					ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด		
๘. การทำยาหม่องจาก ขมิ้นชัน	-	-	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	๔.๓๓	มากที่สุด
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษ เพื่อการบริโภคในครัวเรือน	-	-	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๔.๕๐	มากที่สุด
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมัก ชีวภาพ	-	-	-	๕๕.๕๖	๔๔.๔๔	๔.๔๔	มากที่สุด
เฉลี่ย	๐.๓๕	๐.๗๐	๔.๒๑	๓๕.๐๙	๕๙.๖๕	๔.๕๓	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๕.๖ ด้านการลงทะเบียน

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๖ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๖.๗๐ รองลงมาพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๒๒.๗๓ และระดับน้อยร้อยละ ๐.๕๗ ตามลำดับ พิจารณาตามหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ และระดับมากร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๕ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๕.๐๐ และระดับมากร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๓ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๒.๗๓ และระดับมากร้อยละ ๒๗.๒๗

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๕ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๕.๐๐ และระดับมากร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๒ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๘๓.๓๓ รองลงมาในระดับมากที่สุดร้อยละ ๑๖.๖๗ และระดับน้อยร้อยละ ๐.๐๑

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน ๔.๔๔ โดยพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๕๕.๕๖ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๔.๔๔ (ตารางที่ ๔.๒๓)

ตารางที่ ๔.๒๓ ระดับความพึงพอใจด้านการลงทะเบียน

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การถ่ายทอดความรู้และ เทคโนโลยีด้านการประมง	-	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำ	-	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๔.๕๐	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายใน ครัวเรือน และบัญชีต้นทุน ประกอบอาชีพ	-	-	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐	๔.๗๕	มากที่สุด
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการ เลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	-	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	๔.๓๓	มากที่สุด
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมค คาเดเมียและอโวคาโด	-	-	๒๗.๒๗	๗๒.๗๓	๔.๗๓	มากที่สุด
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบน พื้นที่สูง	-	-	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐	๔.๗๕	มากที่สุด
๗. เทคโนโลยีการผลิตชา คุณภาพ	๕.๕๖	-	๑๑.๑๑	๘๓.๓๓	๔.๗๒	มากที่สุด
๘. การทำยาหม่องจาก ขมิ้นชัน	-	-	-	๑๐๐.๐๐	๕.๐๐	มากที่สุด
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษ เพื่อการบริโภคในครัวเรือน	-	-	-	๑๐๐.๐๐	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมัก ชีวภาพ	-	-	๕๕.๕๖	๔๔.๔๔	๔.๔๔	มากที่สุด
เฉลี่ย	๐.๕๗	-	๒๒.๗๓	๗๖.๗๐	๔.๗๖	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๕.๗ ด้านสถานที่อบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๘ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๙.๑๐ รองลงมาพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๒๐.๓๔ และระดับน้อยร้อยละ ๐.๕๖ ตามลำดับ พิจารณาตามหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๕ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๕.๐๐ และระดับมากร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๔ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๓.๖๔ และระดับมากร้อยละ ๓๖.๓๖

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๕ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๕.๐๐ และระดับมากร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๘ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๘๘.๘๘ ระดับมากและระดับน้อยร้อยละ ๕.๕๖ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายพึงพอใจระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายพึงพอใจระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๔ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๕.๕๖ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๔.๔๔ (ตารางที่ ๔.๒๔)

ตารางที่ ๔.๒๔ ระดับความพึงพอใจด้านสถานที่ในการอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การถ่ายทอดความรู้และ เทคโนโลยีด้านการประมง	-	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำ	-	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายใน ครัวเรือน และบัญชีต้นทุน ประกอบอาชีพ	-	-	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐	๔.๗๕	มากที่สุด
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการ เลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	-	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับ แมคคาเดเมียและอโวคาโด	-	-	๓๖.๓๖	๖๓.๖๔	๔.๖๔	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ ๔.๒๔ (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	-	-	๒๕.๐๐	๓๕.๐๐	๔.๓๕	มากที่สุด
๗. เทคโนโลยีการผลิตซากคุณภาพ	๕.๕๖	-	๕.๕๖	๘๘.๘๘	๔.๓๘	มากที่สุด
๘. การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน	-	-	-	๑๐๐.๐๐	๕.๐๐	มากที่สุด
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	-	-	-	๑๐๐.๐๐	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	-	-	๕๕.๕๖	๔๔.๔๔	๔.๔๔	มากที่สุด
เฉลี่ย	๐.๕๖	-	๒๐.๓๔	๓๙.๑๐	๔.๓๘	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๕.๘ ด้านแปลงสาธิต

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๑ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๑.๔๒ รองลงมาพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๑๘.๒๙ และระดับปานกลางร้อยละ ๑๐.๒๙ ตามลำดับ พิจารณาตามหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมทุกรายพึงพอใจระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายพึงพอใจระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุด และระดับมากร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดและระดับมากร้อยละ ๔๔.๔๔ เท่ากัน และระดับปานกลางร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตซากคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมทุกรายพึงพอใจระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๘ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๘๓ โดยพึงพอใจระดับปานกลางที่สูงสุดร้อยละ ๘๓.๓๓ และระดับมากร้อยละ ๑๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายพึงพอใจระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๕.๐๐ (ตารางที่ ๔.๒๕)

ตารางที่ ๔.๒๕ ระดับความพึงพอใจด้านแปลงสาธิต / สถานที่ดูงาน

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ			ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง	-	-	๑๐๐.๐๐	๕.๐๐	มากที่สุด
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ	-	-	๑๐๐.๐๐	๕.๐๐	มากที่สุด
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๔.๕๐	มากที่สุด
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด	๑๑.๑๒	๔๔.๔๔	๔๔.๔๔	๔.๓๓	มากที่สุด
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	๔.๓๓	มากที่สุด
๗. เทคโนโลยีการผลิตซากคุณภาพ	-	-	๑๐๐.๐๐	๕.๐๐	มากที่สุด
๘. การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน	-	๑๖.๖๗	๘๓.๓๓	๔.๘๓	มากที่สุด
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	-	-	๑๐๐.๐๐	๕.๐๐	มากที่สุด
เฉลี่ย	๑.๗๙	๒๓.๘๑	๗๔.๔๐	๔.๗๓	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๕.๙ ด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสในการผลิต

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๓.๐๙ รองลงมาพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๓๑.๕๕ ระดับปานกลางร้อยละ ๔.๗๓ และระดับน้อยร้อยละ ๐.๖๓ ตามลำดับ พิจารณาตามหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๐๐ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงไก่เพื่อบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น โดยพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๔ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๓.๖๔ และระดับมาก ๓๖.๓๖

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนน ๔.๕๘ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๕๘.๓๓ และระดับมากร้อยละ ๖๔.๖๗

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๖ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๒.๒๑ รองลงมาในระดับมากร้อยละ ๑๖.๖๗ ระดับปานกลางและระดับน้อยร้อยละ ๕.๕๖ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๐๐ เนื่องจากเป็นความรู้ที่สามารถเพิ่มโอกาสในการผลิตได้แต่ยังไม่มีการรวมกลุ่มเพื่อผลิตและจำหน่าย โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๔ ระดับมากและระดับปานกลางร้อยละ ๓๓.๓๓ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดและระดับมากร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๑๑ เนื่องจากการผลิตที่ใช้ในครัวเรือนไม่ได้จำหน่าย โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๔.๔๕ รองลงมาในระดับปานกลางร้อยละ ๓๓.๓๓ และระดับมากร้อยละ ๒๒.๒๒ (ตารางที่ ๔.๒๖)

ตารางที่ ๔.๒๖ ระดับความพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสในการผลิต

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การถ่ายทอดความรู้และ เทคโนโลยีด้านการประมง	-	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	๔.๓๓	มากที่สุด
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำ	-	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพการ เลี้ยงสัตว์ปีกของเกษตรกร	-	-	๑๐๐.๐๐	-	๔.๐๐	มาก
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับแมค คาเดเมียและอโวคาโด	-	-	๓๖.๓๖	๖๓.๖๔	๔.๖๔	มากที่สุด
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบน พื้นที่สูง	-	-	๔๑.๖๗	๕๘.๓๓	๔.๕๘	มากที่สุด
๗. เทคโนโลยีการผลิตชา คุณภาพ	๕.๕๖	๕.๕๖	๑๖.๖๗	๗๒.๒๑	๔.๕๖	มากที่สุด
๘. การทำยาหม่องจาก ขมิ้นชัน	-	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓	๓๓.๓๔	๔.๐๐	มาก
๙. การปลูกผักปลอดสารพิษ เพื่อการบริโภคในครัวเรือน	-	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	๔.๕๐	มากที่สุด
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	-	๓๓.๓๓	๒๒.๒๒	๔๔.๔๕	๔.๑๑	มาก
เฉลี่ย	๐.๖๓	๔.๗๓	๓๑.๕๕	๖๓.๐๙	๔.๕๗	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๕.๑๐ ด้านเจ้าหน้าที่โครงการ

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๙ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๓.๓๑ รองลงมาพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๒๓.๔๖ ระดับปานกลางร้อยละ ๒.๖๔ และระดับน้อยมากร้อยละ ๐.๕๙ ตามลำดับ พิจารณาตามหลักสูตรพบว่า

หลักสูตรที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๒ การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๐ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๖ ระดับมากและปานกลางร้อยละ ๑๖.๖๗ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๓ การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๕ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๕.๐๐ และระดับมากร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสัตว์ปีกของเกษตรกร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๗ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๕ การปลูกกาแฟร่วมกับแมคคาเดเมียและอโวคาโด ผู้ผ่านการส่งเสริมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๓ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๒.๗๓ และระดับมากร้อยละ ๒๗.๒๗

หลักสูตรที่ ๖ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๒ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๖๖.๖๗ รองลงมาระดับมากร้อยละ ๒๕.๐๐ และระดับน้อยร้อยละ ๘.๓๓

หลักสูตรที่ ๗ เทคโนโลยีการผลิตชาคุณภาพ ผู้ผ่านการฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๔ โดยพึงพอใจระดับมากที่สุดร้อยละ ๗๒.๒๒ ระดับมากและระดับปานกลางร้อยละ ๑๑.๑๑ เท่ากัน และระดับน้อยร้อยละ ๕.๕๖

หลักสูตรที่ ๘ การทำยาหม่องจากขมิ้นชัน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๓๓ โดยพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๖๖.๖๗ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๙ การปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อการบริโภคในครัวเรือน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมทุกรายพึงพอใจระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๑๐ ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๔ โดยพึงพอใจระดับมากร้อยละ ๕๕.๔๖ และระดับมากที่สุดร้อยละ ๔๔.๔๔ (ตารางที่ ๔.๒๗)

ตารางที่ ๔.๒๗ ระดับความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่โครงการ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ระดับ				ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	น้อยมาก	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด		
๑. การถ่ายทอดความรู้ และเทคโนโลยีด้านการ ประมง	-	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	๔.๓๓	มากที่สุด
๒. การจัดระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำ	-	๑๖.๖๗	๑๖.๖๗	๖๖.๖๖	๔.๕๐	มากที่สุด
๓. การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย ในครัวเรือน และบัญชี ต้นทุนประกอบอาชีพ	-	-	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐	๔.๗๕	มากที่สุด
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพ การเลี้ยงสัตว์ปีกของ เกษตรกร	-	-	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗	๔.๖๗	มากที่สุด
๕. การปลูกกาแฟร่วมกับ แมคคาเดเมียและอโวคาโด	-	-	๒๗.๒๗	๗๒.๗๓	๔.๗๓	มากที่สุด
๖. การปลูกไม้ผล ไม้ยืน ต้นบนพื้นที่สูง	๘.๓๓	-	๒๕.๐๐	๖๖.๖๗	๔.๔๒	มากที่สุด
๗. เทคโนโลยีการผลิตชา คุณภาพ	๕.๕๖	๑๑.๑๑	๑๑.๑๑	๗๒.๒๒	๔.๔๔	มากที่สุด
๘. การทำยาหม่องจาก ขมิ้นชัน	-	-	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	๔.๓๓	มากที่สุด
๙. การปลูกผักปลอด สารพิษเพื่อการบริโภคใน ครัวเรือน	-	-	-	๑๐๐.๐๐	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๐. ปุ๋ยหมักและน้ำหมัก ชีวภาพ	-	-	๕๕.๕๖	๔๔.๔๔	๔๔.๔๔	มากที่สุด
เฉลี่ย	๐.๕๙	๒.๖๔	๒๓.๔๖	๗๓.๓๑	๔.๖๙	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

บทที่ ๕

สรุป ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุป

การติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจากหน่วยงานที่มีการส่งเสริมด้านการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามแผนปฏิบัติงานโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำคำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลได้จากการดำเนินงาน ด้านการฝึกอบรม ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ และติดตามผลกระทบระยะสั้นที่เกิดจากการเข้าอบรม รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และเสนอข้อคิดเห็น เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวทางในการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมและฝึกอบรมของโครงการ ฯ ในระยะต่อไป โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการฝึกอบรมจำนวน ๗๕ ราย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริมและฝึกอบรม สรุปได้ดังนี้

๕.๑.๑ ปัจจัยนำเข้า

๑) งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมส่งเสริมและฝึกอบรม (ด้านการเกษตร) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ภายใต้โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำคำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ดำเนินการโดยใช้งบโครงการ ฯ และงบปกติของแต่ละหน่วยงานจำนวน ๒,๐๖๓,๓๒๐ บาท เบิกจ่ายทั้งหมดครบตามเป้าหมาย

๒) คณะกรรมการ / คณะทำงานโครงการ

โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” มีการจัดตั้งคณะที่ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ ๓ ระดับ คือ

๑.๑) คณะกรรมการอำนวยการโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ พลเอกนิพนธ์ ภรณ์ฤณิตย์ เป็นรองประธานกรรมการ มีปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประธานกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) แม่ทัพภาคที่ ๒ และ ๓ ผู้อำนวยการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและเกษตร (องค์การมหาชน) ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเป็นกรรมการ มีรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย และผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เป็นกรรมการและเลขานุการ และมีผู้แทนสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ผู้อำนวยการประสานงานโครงการพระราชดำริ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ พิจารณากำหนดนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารและพัฒนาการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ รวมถึงพิจารณากำหนดแผนงานโครงการให้สอดคล้องเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการ

๑.๒) คณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” โดยมี ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการมีหน้าที่ ดังนี้ กำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องตามแนวพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาคนและ

ชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ พัฒนาส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ เพื่อหยุดการไหลเวียนลอยและลดการใช้สารเคมี ตลอดจนยกระดับการดำรงชีวิตให้สามารถพึ่งตนเองได้ ด้รณรงค์การให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนบนพื้นที่สูงได้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนติดตามและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๓) คณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระดับจังหวัดเชียงราย โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ที่กำกับดูแลกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงรายเป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน / โครงการ ให้สอดคล้องตามพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ตามแผนแม่บท พัฒนาและเสริมสร้างการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำอย่างยั่งยืน และต่อเนื่องตามแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้ รณรงค์ให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำค่าได้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ต้นไม้และประโยชน์ที่ได้รับจากป่า ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรให้มีการดำเนินงานตามแผนแม่บทที่ได้กำหนดไว้ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บท รายงานความก้าวหน้าปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะให้จังหวัดเชียงราย และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ

๓) องค์ความรู้ / หลักสูตรฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการฝึกอบรม ๑๐ หลักสูตรโดยดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนทั้งหมด

๕.๑.๒ กระบวนการ

๑) การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการประชุมคณะกรรมการ / คณะทำงานเพื่อดำเนินงาน ระดับพื้นที่โครงการรักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน พื้นที่ลุ่มน้ำค่า อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย จำนวน ๑ ครั้ง

๒) การดำเนินงานตามกิจกรรม ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำค่า อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงรายมีการฝึกอบรม ๑๐ หลักสูตร

๓) การประชาสัมพันธ์โครงการฯ หน่วยงานที่รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ใช้ช่องทางการประชาสัมพันธ์โครงการผ่านเจ้าหน้าที่เกษตร / เจ้าหน้าที่โครงการฯ ผู้นำชุมชน และผู้นำเกษตรกร

๔) การติดตามภายหลังการจัดการส่งเสริมและฝึกอบรม มีการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมร้อยละ ๒๐.๖๙ และไม่มีการติดตามผลร้อยละ ๗๙.๓๑

๕.๑.๓ ผลได้ของโครงการ

๑) การใช้บริการจากโครงการ พบว่า ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยเข้าใช้บริการจากโครงการร้อยละ ๗๖.๐๐ และเคยใช้บริการจากโครงการร้อยละ ๒๔.๐๐ เรื่อง การศึกษาดูงานแปลงเกษตร การขอรับคำแนะนำในการปลูกพืช การขอรับปัจจัยการผลิต เช่น กล้าพันธุ์กาแฟ กล้าพันธุ์โวคาโต การทำการเกษตรในแปลงสาธิต การใช้พื้นที่ปลูกพืชโครงการ

๒) ผลการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตลอดหลักสูตรทั้ง ๑๐ หลักสูตร รวม ๒๔๑ ราย จากเป้าหมาย ๒๔๑ ราย ครบตามเป้าหมาย

๓) ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ

(๑) การได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและผลผลิตที่เกิดจากการฝึกอบรมร้อยละ ๙๗.๓๓ และไม่ได้รับการสนับสนุนร้อยละ ๒.๖๗

(๒) ความเพียงพอและคุณภาพของปัจจัยการผลิตที่ได้รับ ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/ผลผลิตที่เกิดจากการอบรม พบว่า ปัจจัยการผลิต / ผลผลิตที่เกิดจากการอบรมมีความเพียงพอร้อยละ ๗๐.๖๗ และไม่เพียงพอร้อยละ ๒๙.๓๓ เช่น ต้นพันธุ์ข้าวสาลี อโวคาโด และแมคคาเดเมีย เป็นต้น คุณภาพของปัจจัยการผลิต / ผลผลิตที่เกิดจากการอบรมมีคุณภาพดีร้อยละ ๙๕.๘๙ และคุณภาพพอใช้ร้อยละ ๔.๑๑ ได้แก่ กล้าพันธุ์อโวคาโด เนื่องจากเกิดโรคหลังจากที่เกษตรกรนำไปเพาะปลูก เช่น โรคเชื้อรา

๕.๑.๔ ผลลัพธ์

๑) การนำความรู้ไปปฏิบัติ

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติร้อยละ ๘๘.๐๐ โดยนำความรู้ไปปฏิบัติทั้งหมดร้อยละ ๕๔.๖๗ นำไปปฏิบัติบางส่วนร้อยละ ๓๓.๓๓ และไม่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๑๒.๐๐ โดยสาเหตุที่เกษตรกรไม่ได้นำความรู้ไปปฏิบัติ เนื่องจากขาดความพร้อมด้านพื้นที่/วัตถุดิบ/เงินทุน บางรายมีภาระงานหลักในการประกอบอาชีพทำให้ยังไม่สนใจนำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๓๓.๓๓ เท่ากัน ยังไม่ถึงช่วงเวลาที่สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ร้อยละ ๒๒.๒๒ ไม่มีพื้นที่เพาะปลูกและจำคำแนะนำไม่ได้ร้อยละ ๑๑.๑๑ เท่ากัน

(๑) ระดับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับ

ในภาพรวมพบว่า ผู้เข้ารับการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจต่อความรู้ที่ได้รับในระดับมากคิดเป็นร้อยละ ๔๒.๖๗ ระดับมากที่สุดร้อยละ ๒๙.๓๓ ระดับปานกลางร้อยละ ๒๖.๖๗ และระดับน้อยร้อยละ ๑.๓๓

(๒) ด้านการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ในภาพรวมพบว่า มีผู้ที่นำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันคิดเป็นร้อยละ ๙๘.๖๕ โดยเกษตรกรสามารถพึ่งพาลดรายจ่ายจากการปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงไก่ และเลี้ยงปลาเพื่อบริโภคในครัวเรือนมีเหตุผลและมีความพอประมาณจากการวางแผน การใช้จ่ายเงิน เฉพาะสิ่งของจำเป็น รวมถึงลดการซื้อปัจจัยการผลิตและผลิตเองจากวัสดุที่มีอยู่ในครัวเรือน หรือหาได้ง่าย เช่น การผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ และมีผู้ที่นำแนวคิดที่ได้รับไปประกอบเป็นอาชีพเสริมคิดเป็นร้อยละ ๑.๓๕ โดยการปลูกพืชผสมผสาน

๒) ด้านเศรษฐกิจ

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและอบรมที่นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้เพิ่มขึ้นหรือรายจ่ายลดลงคิดเป็นร้อยละ ๖๕.๖๓ โดยมีผู้ที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ ๓๐.๙๕ เฉลี่ยครัวเรือนละ ๔,๙๐๐ บาทต่อปี และมีรายจ่ายลดลงคิดเป็นร้อยละ ๖๙.๐๕ เฉลี่ยครัวเรือนละ ๑,๓๑๑ บาทต่อปี ได้แก่ การลดรายจ่ายจากสินค้าบริโภค/อุปโภค เช่น ปลา ไก่ ผักสวนครัว ยาหม่อง เป็นต้น การลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรจากการผลิตปุ๋ยหมัก / น้ำหมักชีวภาพ/สารเร่งพด. ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อต้นพันธุ์กาแฟ ข้าวสาลี อโวคาโด และแมคคาเดเมีย การปรับพื้นที่การผลิตทำให้ผลผลิตทางการเกษตรต่อไร่เพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายผลผลิตกาแฟ ข้าวสาลี และผักสวนครัว และนำไปปฏิบัติแล้วยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๓๔.๓๗

๓) ด้านสังคม

(๑) การรวมกลุ่มภายหลังการส่งเสริมและฝึกอบรม ผู้ผ่านการอบรมส่วนใหญ่ไม่มีการรวมกลุ่มภายหลังการฝึกอบรมร้อยละ ๘๑.๓๓ เนื่องจากสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และเป็นการอบรมให้ความรู้ด้านการส่งเสริมอาชีพ ไม่ต้องอาศัยการรวมกลุ่ม และมีการนำความรู้ไปใช้ภายในกลุ่มร้อยละ ๑๘.๖๗ โดยเป็นกลุ่มเดิมที่มีอยู่ และได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตกาแฟ ดอยหัวแม่คำ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาแฟบ้านห้วยหมาก กลุ่มผู้ปลูกชาอัสสัม

(๒) ด้านแรงงาน พบว่า ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีแรงงานคืนถิ่นกลับมาทำงานในภาคการเกษตรจำนวน ๓ ราย

(๓) การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่/โครงการ พบว่า ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่ / โครงการร้อยละ ๓๒.๐๐ เช่น กิจกรรมการฝึกอบรม การทำปุ๋ยหมัก / น้ำหมัก การปลูกพืชในพื้นที่โครงการ เช่น กาแฟ โอโวคาโต ผักสวนครัว เป็นต้น และไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในพื้นที่ / โครงการร้อยละ ๖๘.๐๐

๔) ด้านสิ่งแวดล้อม

(๑) การเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศภายในแปลงเกษตร พบว่า ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและการฝึกอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๕๕.๐๐ จากการลดการใช้ปุ๋ยเคมี / สารเคมี และใช้ในระยะเวลาที่เหมาะสม การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภาพเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สภาพดินดีขึ้น มีความอุดมสมบูรณ์ ร่วนซุยชุ่มน้ำไม่แข็งกระด้าง และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๔๕.๐๐

(๒) การใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดิน พบว่า ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและการฝึกอบรมมีการใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดินร้อยละ ๓๘.๗๑ โดยเป็นการใช้อินทรีย์วัตถุปรับปรุงดินปลูกพืชผักสวนครัว กาแฟ ชาอัสสัม และโอโวคาโต และไม่มีการใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดินร้อยละ ๖๑.๒๙

๕) ด้านความยั่งยืน

(๑) ความต่อเนื่องในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ นำความรู้ไปปฏิบัติต่อเนื่องร้อยละ ๖๙.๓๓ รองลงมาไม่ได้ นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วร้อยละ ๑๘.๖๗ เนื่องจากขาดความพร้อมในด้านวัตถุดิบ และเครื่องมือ / อุปกรณ์ในการทำกิจกรรม ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่ม และยังไม่สนใจในการนำความรู้ไปปฏิบัติ และมีการนำความรู้ไปปฏิบัติบ้างในบางครั้งร้อยละ ๑๒.๐๐

(๒) การดำเนินการต่อเนื่องในอนาคต ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ จะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๗๘.๖๗ รองลงมาไม่แน่ใจจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๑๖.๐๐ และไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๕.๓๓

(๓) การถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้แก่บุคคลอื่น ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่ได้ นำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๗๐.๖๗ และมีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่นร้อยละ ๒๙.๓๓

๕.๑.๕) ความพึงพอใจ

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๖๒ โดยพึงพอใจด้านสถานที่ในการอบรมในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๘ พึงพอใจด้านการลงทะเบียนในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๖ พึงพอใจด้านแปลงสาธิต / สถานที่ดูงานในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๗๓ พึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่โครงการและวิทยากร / มีความรอบรู้ต่อเนื้อหาวิชาที่ถ่ายทอด ความชัดเจนในการบรรยาย การนำเสนออย่างครบถ้วน รวมทั้งบุคลิกภาพและการสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมในระดับมากที่สุด

ที่ค่าคะแนน ๔.๖๙ เท่ากัน พึงพอใจด้านการระยะเวลาการอบรมในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๙ พึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสในการผลิตในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๗ พึงพอใจด้านเอกสาร / ปัจจัยที่สนับสนุนระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๕๓ พึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเนื้อหาในการอบรมในระดับมากที่สุดที่ค่าคะแนน ๔.๔๙

๕.๒ ข้อค้นพบจากการติดตามโครงการ

๕.๑ ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ เกษตรกรในพื้นที่ที่มีการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ประโยชน์ สามารถลดต้นทุนการผลิต / ลดค่าใช้จ่ายในการบริโภคในครัวเรือนควบคู่กับการผลิตสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

๕.๒ ด้านการผลิตพืชบนพื้นที่สูง ชา กาแฟ และอโวคาโด ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างรอผลผลิตเจริญเติบโต และการปรับพื้นที่การผลิต เช่น การปลูกข้าวในรูปแบบนาขั้นบันได ส่งผลให้พื้นที่ในแปลงกักเก็บน้ำได้ดีขึ้นกว่าการปลูกในพื้นที่ลาดชันส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

๕.๓ ด้านการรวมกลุ่ม กลุ่มที่จัดตั้งบางกลุ่มยังไม่เข้มแข็งมีการบริหารจัดการการผลิตและการตลาดร่วมกันน้อย

๕.๔ ข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานทำให้การประชาสัมพันธ์หลักสูตร / กิจกรรมที่อบรมยังไม่ทั่วถึงเนื่องจากพื้นที่หมู่บ้านของเกษตรกรอยู่ห่างกัน ส่งผลให้เกษตรกรบางส่วนไม่ทราบกำหนดการในการเข้ารับการอบรมความรู้ในหลักสูตร / กิจกรรมที่มีความสนใจ

๕.๕ หน่วยงานมีการติดตามภายหลังการส่งเสริมและฝึกอบรมค่อนข้างน้อย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ ควรส่งเสริมองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการปลูก การดูแลและขยายพันธุ์กาแฟ ชา อโวคาโดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นพืชที่เกษตรกรในพื้นที่สนใจ และมีศักยภาพด้านการตลาด เพื่อสร้างโอกาสทางเลือกทางเศรษฐกิจให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ตลอดจนสามารถรักษาความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืนโดยผ่านการยอมรับและมีส่วนร่วมของชุมชน

๕.๒ ควรวางแผนการอบรมแบบครบวงจร ตั้งแต่กระบวนการผลิตถึงการตลาดเพื่อให้เกิดผลลัพธ์แก่เกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นเกษตรกรที่มีความพร้อมและมีศักยภาพในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเป็นลำดับแรก

๕.๓ ควรมีระยะเวลาเพื่อการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง โดยเน้นเกษตรกรที่มีความพร้อมและมีศักยภาพในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเป็นลำดับแรก

๕.๔ ควรส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มเกษตรกร โดยสร้างความร่วมมือด้านการผลิตได้แก่ ผลิตปัจจัยการผลิตร่วมกันเพื่อลดต้นทุน การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์เพื่อพัฒนาการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนวางแผนการผลิตและจัดการตลาด การสร้างช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น

๕.๕ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เพื่อให้ทราบถึงผลของการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ตลอดจนแก้ไขปัญหาอุปสรรค และเสนอแนะแนวทางแก่เกษตรกร

บรรณานุกรม

- เกษม ศิริสุขโขดม. (๒๕๕๐). *การประเมินโครงการ*. ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. กรุงเทพมหานคร.
- รัตน์ บัวสนธิ์. (๒๕๔๐). *การประเมินผลโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน*. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์คอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.
- สมคิด พรหมจ้อย. (๒๕๕๐). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์จตุพรตีพิมพ์.
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงราย. (๒๕๖๕). *สรุปผลการดำเนินงานโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำคำ จังหวัดเชียงราย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕*. เชียงราย.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๔). *คู่มือการจัดทำเอกสารของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. คณะกรรมการพิจารณาโครงการวิจัยและประเมินผล*. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๒). *การประเมินผลโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) ปีงบประมาณ ๒๕๖๐*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประเมินผล
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๖). *คู่มือการประเมินผล*. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๑). *คู่มือวิทยากรการฝึกอบรม หลักสูตร การติดตามและประเมินผล*. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๑). *คำนิยามข้อมูลสถิติการเกษตร*. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๐). *การเก็บรวบรวมข้อมูลและเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง*. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๐). *การติดตามโครงการ*. กรุงเทพมหานคร.
- Neuman, W. L. (๑๙๙๑). *Social research methods: Qualitative and quantitative approaches*. Boston: Allyn and Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ ๑

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ ๒๓๐/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๙
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน”

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ที่ ๕๓๐ /๒๕๕๙
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน”

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ ๙๗๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ไปแล้ว นั้น

เนื่องจากมีหน่วยงานที่สมควรเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ให้มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงให้ยกเลิกคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๙๗๕/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ และแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ขึ้นใหม่ ดังนี้

๑. คณะกรรมการอำนวยการโครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. พลเอก นิพนธ์ ภารัญนิตย์	รองประธานกรรมการ
๓. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
๔. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๕. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๖. ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	กรรมการ
๗. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๘. ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กรรมการ
๙. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑๐. ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๑๑. เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรรมการ
๑๒. ประธานกรรมการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	กรรมการ
๑๓. แม่ทัพภาคที่ ๒	กรรมการ
๑๔. แม่ทัพภาคที่ ๓	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน)	กรรมการ
๑๖. ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	กรรมการ
๑๗. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและเลขานุการ

๑๘. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	กรรมการและ เลขานุการ
๑๙. ผู้แทนสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑) พิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตามโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารและพัฒนาการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ

๒) พิจารณากำหนดแผนงานและโครงการให้สอดคล้องกับแนวพระราชดำริและพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ

๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. คณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. พลเอก นิพนธ์ ภาณุรัตน์	ที่ปรึกษา
๒. พลเอก นกคณ วรโรจน์ทัย	ที่ปรึกษา
๓. นายจรัสธาดา กรรณสูต	ที่ปรึกษา
๔. นายบรรพต หงษ์ทอง	ที่ปรึกษา
๕. พลเอก สนั่น มะเร็งสิทธิ์	ที่ปรึกษา
๖. คุณหญิงประไพศรี พิทักษ์ไพรวิน	ที่ปรึกษา
๗. นายชัยวัฒน์ สิทธิบุศย์	ที่ปรึกษา
๘. นายสาคร ประไพพงษ์	ที่ปรึกษา
๙. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๑๐. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
๑๑. รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
๑๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดในพื้นที่ดำเนินงานโครงการ	กรรมการ
๑๓. อธิบดีกรมการข้าว	กรรมการ
๑๔. อธิบดีกรมชลประทาน	กรรมการ
๑๕. อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	กรรมการ
๑๖. อธิบดีกรมประมง	กรรมการ
๑๗. อธิบดีกรมปศุสัตว์	กรรมการ
๑๘. อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร	กรรมการ
๑๙. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการ
๒๐. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
๒๑. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ

๒๒. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
๒๓. อธิบดีกรมหม่อนไหม	กรรมการ
๒๔. เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ
๒๕. เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตร และอาหารแห่งชาติ	กรรมการ
๒๖. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ
๒๗. อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	กรรมการ
๒๘. อธิบดีกรมป่าไม้	กรรมการ
๒๙. อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ	กรรมการ
๓๐. อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	กรรมการ
๓๑. อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	กรรมการ
๓๒. อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	กรรมการ
๓๓. ผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	กรรมการ
๓๔. ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กรรมการ
๓๕. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๓๖. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๓๗. ผู้แทนแม่ทัพภาคที่ ๒	กรรมการ
๓๘. ผู้แทนแม่ทัพภาคที่ ๓	กรรมการ
๓๙. พลเอก ภาณุวัชร นาควงษ์ม	กรรมการ
๔๐. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	กรรมการและ เลขานุการ
๔๑. ผู้แทนสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๔๒. ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑) กำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องตามแนวพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาคนและชุมชน ในพื้นที่ลุ่มน้ำ

๒) พัฒนาส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อหยุดการทำไร่เลื่อนลอยและลดการใช้สารเคมี ตลอดจนยกระดับการดำรงชีวิตให้สามารถพึ่งตนเองได้

๓) รับผิดชอบการให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่อาศัยบนพื้นที่สูงได้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ดินไม้ และผลประโยชน์ที่ได้รับจากป่า เพื่อลดการตัดไม้ทำลายป่า

๔) ติดตามและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร ให้มีการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้

๕) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำสั่งจังหวัดเชียงรายที่ ๗๔๔๘/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ
โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ระดับจังหวัดเชียงราย

คำสั่งจังหวัดเชียงราย

ที่ ๙๔๔ / ๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การดำเนินงาน
โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำคำ จังหวัดเชียงราย

เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำคำ จังหวัดเชียงราย สสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงห่วงใยทรัพยากรธรรมชาติและมีพระราชประสงค์ที่จะให้พสกนิกรที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงตระหนกถึงความสำคัญของต้นไม้ น้ำ และดิน เป็นผู้สืบทอดเจตนารมณ์ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า ดินน้ำลำธาร และดำรงชีพอยู่กับป่าได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ตามแผนแม่บทระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมภารกิจที่สำคัญ จึงยกเลิคำสั่งจังหวัดเชียงราย ที่ ๒๑๕๒/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๗ และแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การดำเนินงานโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำคำ จังหวัดเชียงราย ขึ้นใหม่ ดังนี้

๑. คณะกรรมการโครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำคำ จังหวัดเชียงราย
โดยมีองค์ประกอบดังนี้

๑. นายสาคร ประไพพงษ์	ที่ปรึกษา
ผู้เชี่ยวชาญประจำโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน	
๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย	ประธานกรรมการ
๓. รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ที่กำกับดูแลกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รองประธานกรรมการ
๔. ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๓๗	กรรมการ
๕. รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	กรรมการ
๗. ประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๘. ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารม้าที่ ๓	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงราย	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕	กรรมการ
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๒ (เชียงราย)	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนเชียงราย	กรรมการ

/๑๕. เกษตร...

๓๕. เกษตรจังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๓๖. สหกรณ์จังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๓๗. ปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๓๘. ประมงจังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๓๙. ผู้อำนวยการโครงการชลประทานเชียงราย	กรรมการ
๔๐. ปฎิรูปที่ดินจังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๔๑. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเชียงราย	กรรมการ
๔๒. ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๔๓. ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเชียงราย (เกษตรที่สูง)	กรรมการ
๔๔. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเชียงราย	กรรมการ
๔๕. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เขต ๒ (เชียงราย)	กรรมการ
๔๖. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย	กรรมการ
๔๗. หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงราย	กรรมการ
๔๘. ผู้อำนวยการศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ น่าน	กรรมการ
๔๙. ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย	กรรมการ
๕๐. ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๕๑. นายอำเภอแม่ฟ้าหลวง	กรรมการ
๕๒. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเทิดไทย	กรรมการ
๕๓. นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแม่สองโน	กรรมการ
๕๔. ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาราชภูรบนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงราย	กรรมการ
๕๕. นักจัดการงานในพระองค์ สำนักพระราชวังประจำสถานีพัฒนา การเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านห้วยหยวกป่าเื้อ	กรรมการ
๕๖. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงราย	กรรมการและเลขานุการ
๕๗. หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงราย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องตามพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตามแผนแม่บท
๒. พัฒนาและเสริมสร้างการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำคำอย่างยั่งยืน และต่อเนื่องตามแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้
๓. รณรงค์ให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำคำได้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ต้นไม้ และประโยชน์ที่ได้รับจากป่า เพื่อลดการตัดไม้ทำลายป่า
๔. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรให้มีการดำเนินงานตามแผนแม่บทที่ได้กำหนดไว้

/๕. ติดตาม...

๕. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บท
๖. รายงานความก้าวหน้าปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะให้จังหวัดเชียงราย และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ
๗. แต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น
๘. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การดำเนินงานโครงการ "รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน" อุ่มน้ำคำ จังหวัดเชียงราย ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

(๑) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประธานคณะทำงานจังหวัดเชียงราย	
(๒) ผู้อำนวยการโครงการชลประทานเชียงราย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๓) หัวหน้าหน่วยจัดการต้นน้ำปางนูน หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๔) หัวหน้าหน่วยจัดการต้นน้ำแม่คำ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๕) นักจัดการงานในพระองค์ประจำสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ บ้านห้วยหยวกป่าไซ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๖) นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลแม่สองโน หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๗) นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลเทอดไทย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๘) ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๙) ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเชียงราย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๑๐) ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเชียงราย หรือผู้แทน	คณะทำงาน และเลขานุการ
(๑๑) เจ้าหน้าที่กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ ที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงราย และผู้ช่วยเลขานุการ	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงานดังกล่าวมีหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแผนงานเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกป่าต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ การให้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่อุ่มน้ำคำ ให้เป็นไปตามแผนแม่บท
๒. ส่งเสริมการอนุรักษ์ ป่าต้นน้ำ ป้องกันรักษาพื้นที่ป่าต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์
๓. ส่งเสริมสนับสนุนการฟื้นฟูคุณภาพดิน เพื่อลดการชะล้างพังทลาย
๔. พัฒนาฟื้นฟูแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๕. สร้างความรู้ความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติ ทั้งเรื่องอุทกภัยน้ำท่วมและดินถล่มให้ประชาชนรับทราบและตระหนักถึงภัยที่อาจเกิดขึ้น
๖. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนแม่บท

ระดับจังหวัดทราบ

๗. รายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการฯ

๘. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๒ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย

(๑) ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเชียงราย	ประธานคณะกรรมการ
(๒) เกษตรจังหวัดเชียงราย	คณะกรรมการ
(๓) สหกรณ์จังหวัดเชียงราย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๔) ปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๕) ประมงจังหวัดเชียงราย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๖) ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๗) ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๘) หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงราย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๙) ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาราษฎรบนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงราย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๑๐) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๑๑) ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเชียงราย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๑๒) ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เขต ๒ (เชียงราย) หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๑๓) ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน เชียงราย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๑๔) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาชนนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ฟ้าหลวง หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๑๕) ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเชียงราย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๑๖) ผู้อำนวยการศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ น่าน หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๑๗) หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาศักยภาพแรงงานและทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน หรือผู้แทน (ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเชียงราย)	คณะกรรมการ
(๑๘) นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลแม่สลองโน หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๑๙) นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลเทอดไทย หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๒๐) เกษตรอำเภอแม่ฟ้าหลวง หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๒๑) ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดเชียงราย (เกษตรที่สูง) หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๒๒) ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและพัฒนา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเชียงราย	คณะกรรมการ และเลขานุการ
(๒๓) เจ้าหน้าที่กลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ ที่ได้รับมอบหมาย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงราย	คณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

/ให้คณะ...

ให้คณะทำงานดังกล่าวมีหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแผนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนแม่บท
๒. ส่งเสริมการทำกาเกษตรที่ยั่งยืนรูปแบบต่างๆ เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ เพื่อการพึ่งตนเองได้ ลดการใช้สารเคมีด้านการเกษตร
๓. ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ทั้งสัตว์บก สัตว์ปีก และสัตว์น้ำ เพื่อมุ่งบริโภคและใช้งานในครัวเรือนเป็นหลักเพื่อการพึ่งพาตนเอง และการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจที่ทำให้มูลค่าการผลิตสูงขึ้น
๔. ส่งเสริมสนับสนุนการฝึกอบรมอาชีพทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรอย่างบูรณาการ
๕. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงการบริการสังคมพื้นฐานด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการสังคมตามสิทธิพึงมีพึงได้และพัฒนาช่องทางการเข้าถึงบริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
๖. สนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดย่อย และสร้างเครือข่ายการผลิต เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูป กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มอุตสาหกรรมในครัวเรือน โดยพัฒนาเข้าสู่ระบบและวิธีการสหกรณ์ในระยะยาว
๗. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนแม่บท
๘. รายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัดทราบ
๙. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๓ ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ประกอบด้วย

(๑) เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงราย	ประธานคณะทำงาน
(๒) เกษตรจังหวัดเชียงราย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๓) ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๔) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๕) ประชาสัมพันธ์จังหวัดเชียงราย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๖) นายกองดีการบริหารส่วนตำบลแม่สองโน หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๗) นายกองดีการบริหารส่วนตำบลเทอดไทย หรือผู้แทน	คณะทำงาน
(๘) หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน และเลขานุการ

ให้คณะทำงานดังกล่าวมีหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแผนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนแม่บท
๒. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน ให้มีการบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม มีการบูรณาการอย่างเป็นระบบ โดยยึดประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำเป็นศูนย์กลางในการพัฒนามีการบูรณาการอย่างเป็นระบบ โดยยึดประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
๓. ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกร และต่อยอดภูมิปัญญาและพัฒนานวัตกรรมชุมชนจากความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น
๔. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เชิงรุกด้วยสื่อทุกประเภทต่อกลุ่มเป้าหมายต่างๆ มุ่งขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริในการพัฒนาคน และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

/๕. พัฒนา...

๕. พัฒนาหรือสร้างศูนย์เรียนรู้ชุมชนเพื่อการพัฒนาอาชีพและสิ่งแวดล้อม ให้มีการเชื่อมโยงศูนย์เรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้อื่นๆ เพื่อสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ให้ชุมชนได้พัฒนาเร็วขึ้น
๖. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนแม่บท
๗. รายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ให้คณะกรรมการฯ ระดับ

จังหวัดทราบ

๘. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายณรงค์ศักดิ์ โอสถธนากร)
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวกที่ ๒

ประมวลภาพการสำรวจข้อมูลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม
โครงการ "รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน" กลุ่มน้ำคำ
อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ประมวลภาพกิจกรรมสำรวจข้อมูลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม
โครงการ “รักษน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” ลุ่มน้ำคำ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายวัชชัย เตชะเชษฐ์
นางเจนธิชา ชัยชาญ

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
เศรษฐกิจชำนาญการพิเศษ

ผู้วิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงาน

นางสาวณัฐฉิรินทร์ จันทเก

เศรษฐกิจปฏิบัติการ

ผู้สำรวจข้อมูล

นางสาวณัฐฉิรินทร์ จันทเก
นางสาวเพียงจิต จิตต์เลิศ
นางสาวพนิดา เต๋นดาวเรือง
นายอุดร นิมดำ
นายวุฒิพงศ์ พุ่มมะลิ

เศรษฐกิจปฏิบัติการ
เศรษฐกิจปฏิบัติการ
เจ้าพนักงานสถิติชำนาญงาน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
จ้างเหมาบริการเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

ส่วนวิจัยและประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
ต.ดอนแก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่ โทร.โทรสาร 053-121318-9 Email : Zone1@oae.go.th